

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

c i h a d

seyyid kutub - mevdudi

3. Basım

Düzenleyen: bilginDK
2018-07-11

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Kur'anda geçen kavramları anlamak, kuşkusuzki Kur'ana nufuz edebilmek için çok önemli bir aşamadır. Üstelik bu kavram CİHAD kavramı gibi Kur'anın anlaşılmasında anahtar fonksiyonu oynuyorsa sözü edilen gerekliliğin önemi daha bir vüzuha kavuşur.

İşte Dünya Yayınları bu gereksinimden hareketle; Mısır'lı şehid alim SEYYİD KUTUB ve Pakistan'lı alim MEVDUDİ'nin CİHAD kavramına açıklamalar getirdikleri düşüncelerini yayınlayarak bu kitabı oluşturdu.

Birinci bölüm MEVDUDİ'nin «Allah Yolunda Cihad» adlı kitabının çevirisidir.

İkinci bölüm ise SEYYİD KUTUB'un CİHAD kavramına ve etrafındaki bazı açılımlara getirdiği açıklamalardan derlenmiştir.

Sözün sonu Alemlerin Rabbına hamdetmektir.

DÜNYA YAYINLARI

kapak : dünya organizasyon

tercûme : yüksel durgun

düzelti : kadir aslan

dizgi, baskı, cilt : acar matbaacılık tesisleri : 528 84 42

Birinci Basım: Aralık 1986

İkinci Basım: Eylül 1988

Üçüncü Basım: Nisan 1989

MEVDUDİ - SEYYİD KUTUB

CİHAD

tercüme
Yüksel Durgun

birinci bölüm

MEVDUDİ

Allah yolunda cihad	7
islam inkılabının özellikleri	23
cihad ihtiyacımız ve cihadın gayesi	25
evrensel inkılab	32
cihad ikiye bölünemez	36
zimmilerin hukuku	37
ne sömürge, ne kölelik	39

ikinci bölüm

SEYYİD KUTUB

cihad	45
hazırlık	55
savaşa gücü yetenler	68
fitne kalkıncaya kadar	71
şehitlik	74
ağır davrananlar	83
cihad edenler ve evinde oturanlar	89
çarpık anlayış	95
birlik	102

BİRİNCİ BÖLÜM
MEVDUDİ

Frenkler cihad kavramını kendi dillerine çevirmek istediklerinde daima kutsal savaş (Holy war) şeklinde çevirmeyi gelenek haline getirmişlerdir. Öyle ki cihadi asıl içeriğinden soyutlayıp, yalancı ve yanlış bir şekle sokmaya çalışırlar. İnanılmayacak oranda çirkin yalanlar uydurarak, ebedi oyunlarla mutlak gerçeklerin yüzünü oldukça kara gösterirler. Artık durum öyle bir noktaya vardırılmıştır ki bir Avrupalı'ya göre cihad; vahşilik, kandökücülük, barbarlık demektir. Hünerli ağızları, büyülü yazılarıyla gerçeklerin yüzünü boyamaktan geri durmadılar. Ne zaman bu söz, «Cihad» sözü duyulursa Avrupa'lıların gözünde; «Kılıcını kınından çıkarmış, içi kin ve tutuculuk ateşiyle yanan ruhu barbarlık ve vahşetle dolu, gözü dönmüş, Allahu Ekber çığlıkları atarak meydanlarda at koşturan, kılıç sallayan iğrenç yüzlü barbarlar ordusu» canlanmıştı. Öyle ki bir Avrupa'nın gözünde «Cihad» sözü eden bu vahşi ruhlu (!) adamlar bir «kafir» gördüklerinde hemen boğazına sarılırlar. Böyle bir durumla karşı karşıya kalan bir kişi ya «La İlahe İllallah Muhammederesullullah» deyip kur-

tulur. Ya da bir kılıç darbesiyle boynu al kızıl kanlara boyanır!

Bu dahi (!) adamlar hünerle kullandıkları fırçalarıyla yukarıdaki portreyi çizmişler ve kıpkızıl boyayla altına şu ibareyi yazmışlardır : -İşte müslümanların iyi kalpli milletlere karşı işledikleri cinayetlerin portresi.»

Ne korkunç bir yalan!

Bizim portremizi bu kadar çirkin şekilde çizenler, hayvani duygularını dindirmek için canavarlar gibi birbirlerinin boğazına barbarca yapışanların ta kendisi idiler. Onlar kutsal olmayan savaşlarıyla (Un Holy war) doğuda ve batıda zayıf ve güçsüz milletleri esaretleri altında inim inim inletip, deniz aşırı ülkelerde Allah'ın zavalı insanlara lutfettiği madenleri çıkarıp kendi hesaplarına tüketmişlerdir.

Bunlar bizim cihad prensibimizden pis ağzlarla söz ederken, kalpleri mal-mülk ateşiyle yanmakta, ellerinde makinalı tüfekler, altlarında zırhlı tanklar, üstlerinde bir yığın uçaklar, arkalarında donatılmış milyonluk ordularla zavalı geri kalmış milletlerin sade hayatlarını zehirleyip, gelirlerini talan etmektedirler. Yine de pis arzuları hergün biraz daha kabarmakta, hayvani ihtirasları artmaktadır.

Onlar, hiç bir zaman Allah yolunda savaşmamışlardır. Ancak hayvani arzularının, çirkin isteklerinin, absurt düşüncelerinin yolunda savaşmışlardır. Ne gariptir ki bu korkunç girişimlere, feci bombardımanlara maruz kalan zavalı geri kalmış ülkelerin bütün günahı; Allah'ın kendilerine lutfettiği yeraltı kaynaklarına ya da verimli arazilere sahip olmalarıdır. Avrupa piyasası

için açık pazar, eğlenmek isteyen gençler için bir gezinti yeri olabilmek ihtimali en büyük suçtur, onlar için! İşin üzücü olan bir yönü de bu zavalı ülkelerin talihsizlik eseri olarak onların açgözerlerini sömürüp doyuramadıkları memleketlerin yolları üstünde bulunmalarıdır. Evet, bu dahi acıklı bombardıman hareketleri için yeterli bir suçtur.

İşte bizim CİHAD ve GAZA'mızı çarpıtanların iğrenç halleri!... —Oysa bizim zafer ve savaşlarımızın üstünden çağlar gelip geçmiştir.— Kendileri ise hala medeni (!) dünyanın gözleri önünde hunharca hareketlerine devam etmektedirler. Allah aşkına söyleyin! Hangi geri kalmış ülke, bunlarla savaşan vatan evlatlarının kanlarıyla sulanmamıştır? Asya, Afrika, Avrupa, Amerika kıtalarından hangisi bunların melun savaşlarının acısını tadmamıştır? Ancak bu dahi (!) adamlar bizleri o kadar çirkin ve iğrenç bir şekilde göstermişlerdir ki kendi hallerini kimse göremez olmuştu. Böylece onlar sırtarak çizdikleri bu iğrenç portrenin yanına geçip güya ilmi yoldan bizim tarihimize leke sürmeye başlamışlardır. Doğrusu bravo! Yalancılıkta, göz boyamacılıkta adamların hünerlerine denilecek yok doğrusu...

Ancak bizim bunlara kanmamız, daha doğrusu adamlarımızın aptallığı daha da üzücü...

Evet bunların çizdikleri yukarıdaki portreyi övünerek bakmaktan daha büyük aptallık olur mu? Bizim batı taklitçisi ahmaklar, sözü edilen bu portrenin karşısına geçip gerçeklere aynen uyduğunu; bu portreyi çizenlerin büyük sanatkar

ve dahi mütefekkir olduklarından söz etmektedirler.

Bir kısmı ise bu iğrenç yalanlara kanıp, bu sahte sanatkarların çizdiği portrelere bakıp, Allah'ın değişmez hakikatlarını değiştirmek isteyerek, güya bu dinin onların çizdiği portreye gerçekte uyduğunu fakat sonradan değiştirildiğini delil yoluyla anlatırlar. Bu adamlar halka da şöyle derler : «Efendiler! İslam, barış ve iyilik dinidir. Cihad bizim nemize gerek?... Oysa İslam daima iyilikle hareket edip, güzel söz, tatlı dille hakikatları anlatmayı emreder. Bizler Allah'ın kelâmını rahipler, dervişler, sofiler gibi karşımıza dikilenlere tatlı tatlı, yumuşak dille anlatırız. İslam'a inanan bilerek, severek, inansın...» İşte bizim bir takım aydınlarımızın iddiası! ...Evet fazla değil tümü bu kadar.

Bir kısım aydınlara (!) göre; kılıçla tüfekle savaş mı, Allah göstermesin. Ölünceye kadar birisi bize dokunmazsa asla böyle bir yola başvurmayız. İşte bütün bu nedenlerden dolayı resmen cihadı sildik. Cihad ki kılıçla iş görür. Bizse çoktandır kılıca veda ettik. Neden durup dururken ağrımayan başımızı ağrıtalım, neden rahatımızı bozalım?

Bir kısmında düşüncesi şu : «Artık bugün kılıçla cihad devri geçmiştir. Düşüncelerimizi sözle, kalemle yayalım. Tatlı dille içli yazılar en güzel tebliğ aracıdır. Toplar, tüfekler, bombalar, füzeler savaş araçlarını varsın onlar kullansınlar!... İlk bakışta bir kısmında hakikat payı varmış gibi görünse de gerçekte hiç bir ilgisi yoktur bu düşüncelerin. «Allah Yolunda Cihad» Kavramının anlaşılmasına neden olan amilleri, ilmi açı-

dan araştıracak olursak şu iki temel amil göze çarpar. Evet yalnız yabancılar değil, biz bile bu amilleri iyice araştırıp hakikatları göz önüne ı-karamamışız.

1 — Herşeyden nce Avrupa'lılar (onların anladığı genel anlamda) bir mezhep (relikion) sanmışlardır.

2 — Müslüman topluluğunu da (yine kendilerinin anladığı genel anlamda) bir mezhep (Relikion) topluluğu sanmışlardır.

Bu iki önemli esasın ya da hakikatin bu iki temel esasının bilinmemesi konumuzun üstüne karanlık bulut kümeleri yığmış, apaçık gerçekler görünmez olmuş, İslamda cihad kavramı meçhul-lere karışmıştır. Bu iki temel konuda takip edilen yanlış yol tümüyle İslam'ın yanlış anlaşılmasına neden olmuş, ortadaki gerçekler tersine çevrilmiştir. Sonuçta müslümanlar; İslam'ın prensiplerine tam ters oluşmuş olan bugünkü dünya onun yeni yeni konuları ve kördüğüm olmuş açmaz-ları karşısında çaresiz kalmışlar, yanlış yollara sapmışlar, korkunç bataklıklara düşmüşlerdir. Böylece de İslamı korkunç olduğu kadar da g-ln kılıklara sokmışlardır.

Avrupalılar arasında yaygın olan anlayışa göre mezhep (Relikion); bir takım inançlar, ibadetler ve gelenekler yığını. Kuşkusuz ki bu anlamda mezhep, kişisel bir sorun olmaktan öteye gidemez.  zaman da istediğin akideyi seçmek-te zgrsn. Bu anlayışın doğal sonucu olarak da elbetteki seçtiğin tanrıya tapmakta zgrsn. Eğer mezhebine bağlılığın olduķ fazla ise inancını galip kılmak için istediğin gibi propaganda

yapar yeryüzünü bir ağ gibi örebilirsin. Artık bu anlayışın sistemlerini bir takım delillerle savunur, karşıtlarına karşı, kaleminle, dilinle savunmanı yapabilirsin. Ama iş kılıca silaha kaldı mı; «Aman ha!... İşin mi yok?... İnsanları kendi inancına yöneltmek için zor mu kullanmak istiyorsun?» derler adama.

Eğer İslam, onların sandığı gibi dünyada yaygın olan bu çeşit mezheplerden bir mezhepse, söyledikleri gibi kılıca ve silaha hiç gerek yoktur. Ancak İslamın bu konuda ki tutumu onların sandığı ve anlattığı gibi ise cihada hiç yer verilmemesi, bu kavramın İslami prensipler arasına asla girmemesi gerekirdi. Ancak ileride de göreceğimiz gibi durum tamamen bunun tersinedir.

Millet (Nation) kavramı da aynen böyledir. Fikirleri aynı olan ve bazı çıkarları birbirinin aynı olan insan topluluklarının (Homogenous Group Of Men) birleşerek ayrı bir topluluk oluşturmalarıdır millet. Bu anlamda millet haline gelmiş olan toplulukların silah kullanmaları için şu iki nedenin kullanması gerekir:

1 — Bir topluluk tarafından sözü edilen bu topluluğun haklarının çiğnenmek istenmesi.

2 — Ya da bu sözü edilen topluluğun, başkalarının haklarını çiğnemek istemesi.

Birinci durumda (barış sever (!) ve barış hayranları (!) her ne kadar doğru karşılamazlarsa da) böyle bir topluluğun kendi hakkını korumak için silah kullanması gayet normaldir.

İkinci durumda ise; nedensiz olarak başkalarının hakkına tecavüz etmeyi zalim diktatörlerden başka kimse normal sayamaz. Hatta İngilte-

re, Rusya gibi bugünkü sömürgeci devletler bile bu durumu normal kabul etme cesaretini göstere-
mezler.

Cihadın Hakikati

Eğer İslam andığımız diğer mezhepler (Relikion) gibi bir mezhep ve müslümanlar da diğer milletler (Avrupalıların anladığı anlamda) gibi bir milletse kuşkusuz ki cihad o zaman, bütün ibadetlerin başı olma özelliğini kaybeder. Ne müslümanlar ne de İslam Avrupalıların anladığı anlamda değildir. Yani İslam, Avrupalıların anladığı gibi mezheplerden bir mezhep, müslümanlar ise yine onların anladığı gibi milletlerden bir millet değildir.

İslam, bir inkılab ülküsüdür. İslam, bir inkılab hareketidir. İslam, yeryüzündeki bütün batıl sistemleri tuz-buz edip yerine kendi ülküsüne göre düzenlenmiş, yeniden yepyeni ve evrensel kurumları koymak ister. Bu nedenledir ki müslüman; İslam'ın oluşturduğu ve bu ebedi inkılab düzenini gerçekleştirmek için hizaya getirdiği dünya inkılabçılarının adıdır. Bu evrensel inkılabı gerçekleştirme savaşı ise cihaddan başka birşey değildir. Başka bir ifadeyle; bu evrensel inkılabı gerçekleştirmek için yorulmak ve dinmek bilmeyen sonsuz bir eylem işidir cihad.

İslam diğer inkılab hareketleri ve ideolojik davalar gibi, pratik metodunu anlatımda, davasını olduğu gibi ortaya koymakta yabancı kavramları kullanmak istemez. İslamın kendine özgü bir terminolojisi vardır. Böylece başka düşün-

celerle, popüler olan düşüncelerle arasında terminoloji yönünden dahi benzerlik bırakmamıştır. İşte cihad kavramı da İslamın davasını anlatmak için oluşturduğu sözü edilen terminoloji sözlüğünden alınmış bir kelimedir.

İslam, Arap dilinde kılal, çarpışma anlamına gelen harp kavramını almadığı, çehd (didinme), say (çalışma) anlamına gelen cihad kavramını seçtiği görülmektedir. Cihad'ın İngilizcedeki karşılığı 'struggle'dir. Ancak anlamın ortaya koyulması bakımından cihad kelimesi daha derin ve evrenselidir.

İslam, neden Arapların çok kullandığı harp gibi kelimeleri kullanmadı da yepyeni bir kavram olan cihad'ı kullandı?... Benim görüşüme göre en önemli neden; termonolojik olarak harp kavramı kişisel çıkarlar ve bir takım polemik oyunlar için ateşi bir türlü dinmeyen, yangını çağlar boyu erlerin, milletlerin, kabilelerin içinden çıkmayan kılal anlamında kullanıla gelmiştir. Bu tür harplerde soyut olarak kişisel ya da sosyal kinler hakim olmuştur. Onlar da bir düşünce endişesi ve bir sistemi hakim kılma çabası göze çarpmaz.

İslam'da meşru sayılan savaş, bu tür harplerden olmamakla beraber 'harp' kavramının alınmayışının nedeni nedir? Çünkü; İslam bir milletin yararı için başka bir milletin yok olmasına karşıdır. Bir toplumu kalkındırmak için diğerini düşürmez. Dahası, bir azınlığın veya topluluğun şu veya bu ülkeyi elde etmesini, işgal etmesini gözetmez. İslam beşeriyetin kurtuluşunu ve mutluluğunu düşünür. Bu kurtuluşu ve mutluluğu sağlayabilmek için de kendisine özgü pratik metodları, düşünceleri vardır. İslam, bu kendine özgü

metodlardan başka metodlara, bu düşüncelerden başka düşüncelere dayalı her çeşit otoriteye karşı koyar. onu kökünden devirmek ister. Milletlerin isteği ile ya da idare edilenlerin durumu bu konuda İslam'ın ortaya koyacağı tavrı etkilemez. Çünkü İslam'ın gayesi kendi ülküsünü yüceltmek, kendi metodunu uygulamak ve hakim otoriteleri bu ülkünün temelleri üzerine oturtmaktır. O, hak ve adalet sancağını elinde bulundurup küfrün belini kıran kimsenin şahsını dikkate almaz. Çünkü İslam'ın gayesi, yer almak değildir sadece. O yalnız bir bölge veya kıtaylada yetinmez. İslam, bütün bir dünyanın huzur ve refahını gözetir. Bunu da gerçekleştirirken milletlerle dövüşüp onların gelir kaynaklarını elinden alıp sömürmek için yapmaz. İslam, böyle bir durumu arzulamaz. Ancak, bütün insanlığın evrensel mutluluğunu gerçekleştirip, İslam'ın beşeri sistemlerden, diğer semavi dinlerden daha üstün bir sistem olduğunu göstermek için böyle bir harekete girmek ister. Bu yüce ideali gerçekleştirmek, bu evrensel inkılabı gerçekleştirmek için, bütün güçlerini seferber eder. İşte cihad, bu dinmeyen savaşa, bütün bir enerji ile çalışma eylemine ve bütün meşru yollara başvurma cehdine denir. Cihad bu çalışma ve azmetme işini bütünüyle kapsayan bir kavramdır.

Bütün bu anlatılanlardan sonra artık şunu söyleyebiliriz : İnsanların zamanla bakış açılarının değişmesi, arzu ve gereksinimlerinin artmasıyla bu akıl ve düşünceye dayanan evrensel inkılabı gerçekleştirmek için alabildiğine kalem kullanmak bir tür cihaddır. Kılıç zoruyla kurulan düzenleri yıkıp yerine insaf ve adalete dayanan

yeni bir düzen getirmek de bir çeşit cihaddır. Aynı zamanda; İslam davası için malını feda etmek, zorluklara katlanmak şiddete karşı direnmek de cihaddır.

Allah Yolunda

İslam'da cihad hedefsiz, gayesiz bir savaş değildir. İslam'da cihadın vazgeçilmez koşulu Allah yolunda olmasıdır. Daha önce İslam'ın kendi ülküsünü ve sistemini anlatmak için neden başka kavramları değil de cihad kavramını seçtiğini anlatmıştık. «Allah yolunda» deyimini de İslam'ın kendi ülküsü için kullandığı kavramlar sözlüğünden bir kavramdır. Bu kavramda birçok kişi yanlış anlamış, halkı İslam inancına boyun eğdirip ve İslam'ı kabul ettirmek için zorlamayı «Allah yolunda» cihad olarak kabul etmiştir. Akıllarının ermediği konulara girmek, başka alanlarda uçmak arzusundan dolayı işte bu tip yanlış anlayışlar ortaya çıkmıştır.

Gerçekten «Allah yolunda» deyimini, İslam terminolojisinde onların düşündüğünden çok derin anlamlar içerir. Hele onların sandığı bir anlama hiç benzemez. İslam'a göre; genelin faydası toplumun mutluluğu için geçici dünyalık arzusunda bulunulmadan yapılan her hareket «Allah yolunda»dır. Allah'ın sana verdiği malları geçici dünyalık yararlar umarak harcarsa elbette ki bu «Allah yolunda» değildir. Ancak sadece Allah rızası için bildiğin muhtaçlara yardım edersen kuşkusuz ki bu «Allah yolunda»dır. İşte bu «Allah yolunda» deyimini yalnız İslam'a özgü, maddi çıkar

ve arzulardan uzak, sadece Allah rızası için olan hareketler için kullanılır? Bunu yapan kimse iyi bilir ki mümin kardeşlerinin huzuru için yaptığı her iş Allah rızası içindir. Müminlerin bu geçici dünya hayatında arzuladığı yegane şey, yüce Allah'ın rızasını kazanmaktır.

İşte Allah, sözü edilen bu anlamı içermesi için «Cihad»ı, «Allah yolunda» maksadıyla sınırlandırmıştır. Müslüman birey veya topluluk; batıl, sakat sistemleri yıkıp yerine İslam ülküsüne dayalı yeni ve dinç bir sistemi getirirken harcayacakları türlü gayretler de yapacakları her türlü fedakarlıklar da kişisel çıkardan, nefsanî arzulardan uzak olmalıdır. İslam bunu ister. Müslüman birey ya da topluluk bütün bir didinmelerinin karşılığı olarak hakikat ölçülerine uygun, adaletli bir sistemi getirmekten başka bir şey gözetmemelidirler. Mümin; yaptığı şeylerin karşılığını bu dünyada beklemez. Çünkü o; Allah'ın kelamını yüceltmek (ilahi kelimetullah) için, bu dinmeyen mücadelenin, bitmeyen savaşın karşılığında malmülk, şan-şeref, rütbe ve geçici dünyalık elde etme düşüncesinde değildir. Kendi yakınlarını iş başına geçirmek, kişisel otorite kurmak, kendisinden sonra gelen ahbabları için yer hazırlamak gibi bir takım zelillerin başvuracağı işleri yapmaz. İşte ilahi hitap haykırıyor: «İnananlar Allah yolunda dövüşürler, küfredenler ise tağut yolunda dövüşürler!» (4/76)

«Tugyan»ın lügat manası; «haddi aşmaktır.» Günahta haddi aşan herkese taği denir. «Sel taşması» deyişi de aynı köktendir. Çünkü suyun haddinden fazla çoğalmasıdır. Kur'an-ı Kerimde bu anlama gelen ayet vardır; «gerçekten su taş-

tığında» (X) Tuğyan kavramı, burada suyun taşması olarak kullanılmıştır. İnsan oğlu haddini aşıp, yeryüzünde otorite kurarak insanları zorla köleleştirip, haklarına tecavüz ederek, onların gelir kaynaklarını sömürmek ister. İşte bunu gerçekleştirebilmek içinde savaş eder. İşte «Put (tağut) uğrunda savaşmak» budur. Put; İslâm terminolojisinde küfrün sembolüdür.

«Allah yolunda savaş»ın gayesi; ilahi kanunun adaletli kılıcını hakim kılıp, yeryüzünde Allah'ın kelamını yüceltmektir. Allah yolunda dövüşen kişi bizzat bu kanuna uymak zorundadır. Elbette diğer insanlar da aynı kanuna uyma hakkına sahiptirler. Evrenin yaratıcısı yüce Rabbimiz ayeti kerime'de; kendisinin emrine uyan «İlahi kelimetullah» için çalışan ve ukala fesatçılar gibi O'na isyan etmeyip, emrini tutanlara sonsuz mutluluğu ve öteyi vaad ediyor : «Bu ahiret yurdunu, yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu istemeyen kimselere veririz. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanlarındır.» (28/83)

Arabinin birisi Allah'ın Resûlüne sorar : «Biri mal için, birisi ün için, birisi de makam elde etmek için döğüşür. Bunların hangisi Allah yolundadır?» Efendimiz buyuruyor : «İlayi kelimetullah için çarpışan Allah yolundadır.» (Müslim Ebu Musa'dan rivayet)

Yine Ebu Emmame'den başka bir isnatle Ebu Davud ve Nesei anlatır; Adamın biri Allah Resûlüne sordu : «Bir adam ücret ve ün için gaza ederse bir sevap var mıdır?» Efendimiz : «Hayır, hiç bir sevap yoktur.» Adam üç kez tekrarladı. Efendimiz hep : «Hiç bir sevap yoktur.» diyorlardı. En sonunda Fahri Alem Efendimiz ilave etti :

«Allah amellerden sadece kendi rızası için olanlardan başkasını kabul etmez.»

Bütün bunlardan anlaşıyor ki Allah kendi rızası için olan cihadı kabul eder. Yoksa nefsanî arzulardan, ırki kinlerden, kabilecilik tutuculuğundan kaynaklanan savaşı değil. İşte İslam terminolojisinde «Allah yolunda» kaydının ne kadar önemli ve ne kadar derin anlamlar içerdiği görülmektedir. Yeryüzündeki her canlı hayatını devam ettirmek için çırpınıp durur; fitri gayesine ulaşmak için gece gündüz demeyip çalışır. Fakat müslümanın durumu başka! Çünkü o İslam'a inanıp, onun inkılabçı sistemlerine bağlanan kimsedir. Bundan dolayıdır ki müslüman her şeyden önce İslam inkılabının temel esası olan hakkı getirmek için canla, başla, malla Allah yolunda cihad eder. Bütün gücüyle şer duyguları yıkmak, fitne ve fesat tohumlarını kökünden yok etmek için çalışır.

İşte ey müslümanlar sizin cihadınız budur. Ve bu cihadınız şahsi arzularınız, milletinizin otoritesi, cinsinizin yücelmesi gibi şeyler için olmasın!...

Buraya kadar «İslam'da cihad»ın anlamını ve günümüzde çok kimseler tarafından anlaşılmayan gaza ülküsünü anlattık. Şimdi de İslam inkılabından söz edelim. Evet, İslam'ın insanlığın mutluluğu için yüzyıllar boyu gerçekleştirip, bir çok ahmakların içeriğini anlamaktan aciz kaldıkları inkılabtan!...

Böylece Allah'ın izniyle konuyu daha iyi anlamış oluruz. Cihada bugün ne kadar muhtaç olduğumuzu anlatırsak kuşkusuz ki cihadı daha iyi kavramış oluruz.

İslam İnkılabı

Şu ayeti kerime İslam inkılabının özünü en güzel şekilde ifade eder : «Ey insanlar sizi yaratan Rabbinize kulluk ediniz.» (2/21)

Evet bu davanın, İslam inkılabı davasının özünü İslam anlatırken; yeryüzündeki insanlara, işçilerin, çiftçilerin, kapitalistlerin, fakirlerin dili ile ya da sınıfların, partilerin adıyla seslenmiyor. Gerçekten O, bütün «Ademoğullarına» sesleniyor ve bu sesleniş de sadece beşer cinsinin bireyleri olduklarından ötürüdür. Çünkü O, tek Allah'a kulluk etmeyi, O'na ortak koşmamayı ve ilah olarak yalnız O'nu tanımayı emrediyor. Öyle ki Allah'ın emirleri dışına çıkmamayı, O'na ibadet etmekten geri durmamayı, haksız olarak yeryüzünde büyüklenmemeyi emrediyor. Çünkü emir ve hakimiyet yalnız Allah'a özgüdür. Göklerin ve yerin anahtarları O'nun elindedir. Ne olursa olsun hiç kimse yeryüzünde büyüklük taslayıp, kimsesizleri ezemez; zavallı insanları zulmü altında inletemez. Bütün insanlığı çağırıyor İslam: Gelin yalnız Allah'ın dinine sarılın! Bu saflarda evrensel ubudiyet saflarında eşit olarak çalışın! «Ancak Allah'a kulluk etmek, O'na hiç bir şeyi eş koşmamak Allah'ı bırakıp birbirimizi Rab olarak benimsememek, bizimle sizin aranızda müşterek bir söze gelin.» (3/64)

Evet bizim evrensel inkılab çağrımızın anlaşılması güç bir yönü yoktur; çağrımız bundan ibarettir. «Hüküm vermek ancak Allah'a aittir; kendisinden başkasına değil, O'na tapmamızı emretmiştir. Bu dosdoğru dindir...» (12/40)

«Bizi anmasını kendisine unutturduğumuz ve

işinde aşırı giderek hevesine uyan kimseye uyma.» (18/28)

«Yalan söyleyerek Allah'a iftira edenden daha zalim kim vardır? İşte bunlar Rablerine götürülürler. Ve şahitler : «Rablerine yalan söyleyenler bunlardır.» derler. Bilin ki Allah'ın laneti hak-sızlık yapanlardır. Bunlar Allah'ın yolundan alıkorlar. Ve o yolu eğiltmeye çalışırlar; işte onlar ahireti inkar edenlerdir.» (11/18-19)

Alemlerin yaratıcısı soruyor : «Ayrı ayrı bir sürü uydurma Rabler mi daha iyidir, yoksa herşeyden üstün tek Allah mı?...» (12/39)

Eğer tek ve kahhar olan Rabbe kulluk etmekten kaçınırsanız; başınıza yeryüzünde yücelik taşıyan putlar mutlaka dikilecektir. Dolayısıyla putlukta ileri gidip Allah'ın yerine kendi kendilerini ilah kabul ettireceklerdir. Böylece de onların köleliğinden kurtulmanız mümkün olmayacaktır. Onlar size hükmedip, yeryüzünde fesad çıkarmaya çalışacaklardır. Çünkü tarihteki bütün diktatörler aynı şeyi yapmışlardır. İlahi hikmet kaynağı buyuruyor : «Doğrusu hükümdarlar bir şehre girdikleri zaman orasını bozarlar, onurlu kimselerini zelil kılarlar...» (27/34)

Kuşkusuz ki İslam'daki tevhid (tek tanrıya tapma) akidesi; diğer dinlerdeki gibi sözde kalan bir teori ya da ütöpik bir inançtan ibaret değildir. İslam, bir sosyal inkılab hareketidir. O, herşeyden önce; insanları köleleştiren, çeşitli yalan ve dolanlarla sahte uluhiyet pozuna girmiş putları yıkmak ister.

Bu putların da elbet çeşitleri vardır. Bir kısmı kahin ve rahip rolüne bürünmüş, bir kısmı ise kral ve emir rolüne. Diğer bir kısmıysa halkı kö-

leleştirip hiç bir sığınak bırakmamak koşuluyla gelir kaynaklarına sanki bir zebella gibi oturmuştur. İşte İşlam, bunların bütünüyle kökünü kurutmak, onlara hayat hakkı tanımamak için gelmiştir. Onlar bazen halkı bir kukla gibi oynatarak esir haline getirmek için gizli, açık yollarla uluhiyet taslamak isterler. Halkı zorla, silah korkusuyla kendilerinin uydurduğu ve geliştirdiği bir grubun ortaya attığı ya da sömüren sınıfın hazırladığı sistemlere dayandırmak isterler. «Ben size kendimden başka ilah öğretmedim.», «Ben sizin yüce Rabbinizim.», «Ben de öldürür, diril-tirim» ve «Kim bizden daha güçlüdür?» İşte bu gibi sözler uluhiyet taslayan diktatörlerin ağzından hiç düşmez. Bazen de bir kısım beyinsizlerin cahaletinden yararlanarak putlardan, timsallerden, heykellerden ilah edinirler. Ortaya koydukları emirlerle halkı bu timsaller, heykeller önünde boyun eğmeye zorlarlar. Kendileri de yaptıkları şeyin ciddiliğine inanıp, boyunlarını eğerek halkın örf ve adetleriyle oynarlar. Kısacası onları kendi arzu ve isteklerinin kölesi durumuna getirirler. Çaresiz halk bunlardan hiç haberi yokmuş gibi masumca düşünür.

İşlam'ın tévhid akidesi (Tek Tanrı inancı) şirkin her çeşidini yasaklaması, putların, heykellerin önünde eğilmeyi kabul etmemesi, bütün bunlar, hareketlerinde putçuluğa göre tavır takınan, her şeyini ona göre düzenleyen idare şekilleriyle bütünüyle çatışmakta olduğu görölmektedir. Elbette ki bu idarelerden yardım ve destek görenlerle de durum aynıdır!... Evet tarihin her devresinde; «Ey kavmim Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yoktur.» diyerek toplumu

doğru yola çağırın peygamberlerin karşısına, sürekli ülkelerin gelir kaynaklarını sömüren, halkı zulum altında inleyen o devrin zalim idarecileri çıkmıştır.

Evet bu zalimler karşı çıkmışlar ve ilahi davetçinin önüne çeşit çeşit engeller dikmişlerdir. Bundan dolayıdır ki bu dava (İslam), 'soyut bir inancın sözle anlatımı ya da ilahiyat kanunlarının açıklanmasından ibaret olmayıp, evrensel bir inkılab davasıdır. O halde içlerinde nam ve nişan arzusu bulunduran, halkın alın terini sömüren, rahat koltuklarda oturan siyaset cambazlarının hoşuna gitmeyecektir.

İslam İnkılabının Özellikleri

Kuşkusuz ki, Allah elçilerinin hepsi de inkılabçıydılar; bir yenilik ve bir değişiklik elçisiydiler. Siyasi, toplumsal, ahlaki, ekonomik sistemlere özgü, bütünsel bir değiştirme eylemi...

Yüceler yücesi Resûlü kibriya efendimiz ise bu inkılabçıların büyüğü ve bayraktarıdır. Ancak günümüzdeki şu inkılab (!) budalalarıyla onları karşılaştırma yanılışına sakın düşmeyin!... Bugünkü sözde inkılabçılar her ne kadar iyi kalpli ve vatansever olduklarını savunsalar da en ideal hedefi bulmaları, bütün işleri doğru ölçüyle değerlendirmeleri mümkün değildir. Çünkü bunlar, ya toplumun ezilmiş sınıflarının içinden çıkmışlardır ya da alınmış haklarını arayan zavallı bir duruma düşürülmüş kitlelere yardım etmek için ayaklanmışlardır. Onlar hayatın bütün sorunlarına, gereksinimlerine, ezilenler ve mazlumlara

gözüyle bakarlar. İşte bundan dolayıdır ki hayatı kapsayan bütün bir meselelere karşı bakışları, normal ve bütün insanlığı içine alan evrensel değer yargılarına bağlı bir bakış açısı olamaz.

Görürsünüz ki bir sınıfa karşı şefkat hisleriyle dolariar, diğer sınıfa karşı ise nefret ve gazap duygularıyla dolup taşarlar. Öyle ki bu sınıfa karşı her durumda içlerindeki nefret duygusunu açıklamaktan çekinmezler.

Evet bunların zulüm ve tuğyan sorunları için öne sürdükleri veya düşündükleri ilaçlar tiryakisi oldukları dertten daha kötü ve daha öldürücüdür. İyilik yerine zulüm, 'sıhhat yerine ölüm, ilaç yerine zulüm getirir bunlar. Böylece eskisinden daha da kötü bataklıklara batırırlar.

Kısacası bu adamlar, böylesi ortam içinde kalplerini düşmanlık ve kin kirierinden arındırıp, haset ve buğzu paklayıp, hak ve adalet ölçülerine dayalı, dünya ve ahiret huzurunu garantileyen sosyal bir sistem getiremezler. Peygamberler ise Allah'ın selat ve selamı onların üstüne olsun hiçbir zaman davalarına; inkılab hareketlerine kişisel arzularından birşey eklemmezler. Durum ne olursa olsun isterse davaları yolunda ezilsinler, hak yolunda çile çeksinler, onlara ve onların ashabına her türlü eziyet ve zulüm yapılsın onlar, bu ilahi ülkülerine nefsi arzularını sokmazlar. Zaten böyle bir durum nasıl olabilir ki?... Zaten onlar, ülkülerini aziz olan Allah'tan alırlar. Yüce Allah ise beşeri noksanlıklardan beridir. O, bütün insanlara aynı şekilde bakar; hiç bir sınıf O'nun yanında ayrıcalıklı bir hakka sahip değildir. Çünkü O, bir sınıfa kim besleyip de diğerini kayırmaz.

O'nun mübarek peygamberleri ise Allah'ın hidayeti ile ,bütün bir sorunları, sosyal açmazları tertemiz görüşleriyle en güzel şekilde çözümlerler. Onların hedefi bir kitlenin değil, bütün insanlığın huzurudur. Bunu gerçekleştirmek için de herkesin meşru hakkını aldığı adil bir sistem getirmeye çalışırlar. Böylesi bir sistem de ise bireyle toplum arasındaki ilişkiler yok edilmesi olası olmayan hak ve adalet ölçüleri üzerine oturtulmuştur. Herkese meşru hakkı verilir. Ancak yapması gereken değerleri de yaptırılır. Bundan dolayıdır ki peygamberin yaptığı hiç bir inkılabta kavga ve sınıflar arası huzursuzluk söz konusu değildir. Çünkü onlar toplumda bir kitleyi yüceltip, diğerini ezmek ya da bir sınıfı diğerine musallat etmek için inkılab yapmazlar. Onlar en ideal yolu seçmişler; toplumu adalet temelleri üstüne yeniden oturtturmuşlardır. Öyle ki kendi daireleri içinde, bütün insanlığa meşru haklarını alabilme fırsatını vermişler; renk, cins farkı gözetmeksizin herkese maddi ve manevi mutluluğun yolunu göstermişlerdir.

Cihad İhtiyacımız ve Cihad'ın Gayesi

Bu küçük kitapçıkta İslam'ın sosyal düzenini geniş bir şekilde anlatacak değiliz. Gerçi yerimiz de buna uygun değildir. İnşallah zamanla bu konuları genişçe anlatırız.

Burada şunu vurgulamak istiyorum : İslam; son günlerde din denilince anlaşıldığı gibi soyut olarak ibadetler, sözde kalan inançlar ve gelenekler kuramı değildir. Gerçekten o, evrensel, bü-

tün bir sistemdir. Yeryüzünde hüküm süren batıl ve zalim sistemleri yıkıp, kökünden kurutmak, yerine insanların yararına olan adalet ve özgürlüğe dayalı kendi sistemlerini getirmek ister. Çıkmazlar içinde çarpınan şer tuzaklara düşmüş, zavallı insanların dünya ve ahirette mutlu olmalarını sağlar.

İslam'ın çağrısı; düzeltme ve yenilik, yıkma ve yapma çağrısıdır. Bu, bir bölgeye ve bir ırka özgü olmayıp bütün insanlığı kapsayan bir durumdur. İslam, bütün bir insanlığı çağırıyor! Dahası Allah'ın sınırlarını hiçe sayıp, yeryüzünün gelir kaynaklarını sömürmek isteyen, fakir kitleleri perişan eden zalimler gürühunu tehdid ediyor:

«Allah'ın insanlar için çizdiği sınırları geçmeyin! Yeryüzünde putlaşmayın! Allah'ın yasakladığı kötü şeyleri yapmayın! Eğer bu emir ve yasaklara uyar ve adalet sistemine boyun eğerseniz kendinizi selamette biliniz! Çünkü hak kervanının yolcuları hiç kimseye düşmanlık etmezler. Hakikat erleri ancak zalimlere, fuhşa sapanlara, fesatçılara ve insanlığı Allah'ın yarattığı doğal fitrattan uzaklaştıranlara karşı düşmandırlar.»

Bu çağrıyı kabul edip ona inanan her birey, İslam cemaatının bir parçası, İslam sitesinin bir üyesidir. Bu sitede; siyahla kırmızı, zenginle fakir arasında bir fark yoktur. Bir tarağın dişleri gibi üyelerin tümü de birbirine eşittir. Öyle ki bir milletin diğer bir millete, bir sınıfın başka bir sınıfa kesinlikle bir üstünlüğü yoktur. «Üstünlük ancak takvayladır.» İşte, Allah'ın lisanıyla Hizbullah' denilen evrensel hizip ancak böylece ortaya çıkar.

Sözû edilen hizip gerçekleştirmek istediği bu gaye uğrunda, 'Allah yolunda Cihad'a başlamadan kesinlikle gerçekleşmiş sayılmaz. Doğal olarak bu hizip başka düzenler üstüne oturan kurumları yıkıp elbette yok etmek ister. Çünkü varlığının gayesi budur. O, bütün gücünü, çürümüş yapıları yıkıp sosyal adalete dayanan kuramlar üstüne oturmuş, Kur'an'ın «Allah'ın kelimesi» dediği sistemi getirmek için harcar.

Eğer bu topluluk (Hizbullah), hakim olan zalim sistemleri devirir yerine hak ve adalete dayanan, İslam düzenini getirmek için bütün gücüyle çalışmaz, bu uğurda hakkıyla cihad etmezse gayesini kaybeder; varlığında temel olan hedefi kaybeder. İslam toplumu (Hizbullah), sadece bu gayeyi gerçekleştirmek ve bu hedefe ulaşmak için vardır. Yani hedef hak ve adalet nizamı!... Yani Allahın hakimiyeti ideali!... Müslümanın bu yolda cihad etmekten başka hiçbir gayesi ve ideali yoktur. Bu biricik ideali Allah, kitabında şöyle açıklıyor: «Siz, insanlar için ortaya çıkarılan, doğruluğu emreden, fenalıktan alı koyan, Allah'a inanan hayırlı bir ümmetsiniz.» (3/110) Hiç kimse Kur'an'ın diliyle (Hizbullah) adı verilen bu topluluğu soyut olarak mabetlerde vaaz eden, hutbe okuyan, çeşitli makalelerle milletleri kendi mezheplerine çekmek isteyen misyonerler topluluğuna benzetmesin! Hayır! Hayır! Kesinlikle böyle değil! Bu topluluk sadece ve sadece hak ve adalet sancığını elinde tutup insanlara şahid olmak için Allah tarafından gönderilmiş bir topluluktur. Hizbullahın ilk günden beri yüklendiği görev: Yeryüzündeki fesat ve kötülüğün kaynağını kurutup, zulümü, haksızlığı, sömürücülüğü

kökünden yıkmak ve kendilerini Allah'tan ayrı olarak ilah yerine koyup, yeryüzünde haksız yere böbürlenene yalancı tanrıların sükselerini bozup, onların uluhiyet pozlarını kökünden devirmektir. Bütün bunların yerine de, adalet prensiplerine dayanan, gölgesinde siyah-beyaz, fakir-zengin herkesin eşit olduğu bir düzeni getirmektir. Kur'an şöyle der : «Fitne kalmayıp, yalnız Allah'ın dini kalana kadar onlarla savaşınız.» (8/39)

«Eğer siz aranızda dost olmazsanız yeryüzünde kargaşalık, fitne ve büyük bozgun çıkar.» (8/73)

«Putu tapanlar hoşlanmasalar da, dinini bütün dinlerden üstün kılmak üzere, peygamberini doğru yol ve hak dinle gönderen Allah'tır.» (9/33)

Bütün bu açıklamalardan anlaşılmaktadır ki; bu Hizbullahi topluluk mutlaka hakimiyeti eline alacak, idari odaklara hakim olacaktır. Çünkü çürük sistemler, yeryüzünde kurdukları fesad, zulüm ve dikta sistemleriyle yaşayabilirler. Dolayısıyla vatan ve milletin yararına olan bir düzen, ancak bu zalim putçu düzenleri yıkararak işe başlar. Böylece de yönetimi Allah'a, mavereya inanan, yeryüzünde şan, şeref, rütbe, bozgunculuk istemeyen kişilerin eline teslim eder.

Bununla birlikte, bu topluluğun yeryüzünde barışı sağlamak, hayır ve fazilet tohumlarını ek-mek gibi ödevleri bir yana, kendi sistemlerinden başka bir sistemle idare edildikten sonra kendi sistemlerine bağlanıp, ona göre kendilerini düzenleyerek hareket etmeleri mümkün değildir. Böyle değil mi? Hayat ve idare sistemine sahip bir ideale inanmış ve bu ideale bütün gönlüyle bağlanmış bir mü'min kendi idealinden başka bir

idealin gölgesinde kendi prensiplerine uygun bir şekilde yaşayabilir mi?...

Komünizme inanmış bir kişi, faşizmin memleketi Almanya'da ya da kapitalizmin diyarı İngiltere'de komünist sistemin istediği şekilde bir hayat sürdürebilir mi? Nasıl yaşayabilir ki? Oysa komünist sistemle, faşist veya kapitalist sistemde yaşayış tarzı başka başkadır. Çünkü faşist veya kapitalist sistemin ortaya koyduğu prensipler bir komünistin dilediği gibi yaşamasına engeldir. Eğer böyle bir kişi, bu kapitalist veya faşist kuralları çiğnerse elbette ki başı derde girecektir. Tıpkı bunun gibi, bir müslüman İslam'ın ölmez düzenine aykırı düzenlerle yönetilen bir ülkede, İslam'ın emir ve yasaklarına uygun şekilde yaşayamaz. İslam prensiplere göre günlük hayatını ayarlayamaz. Böyle bir ortamda bir müslümanın yaşadığını düşünecek olsak bile her yönden kendisine baskı yapılacağı kuşkusuzdur. Çünkü ülkeyi idare eden kanunların batıl olduğunu, halktan alınan vergilerin milleti soyarak haksızca alındığını, verilen hükümlerin adaletsiz olup hakkı çiğnediğini, idare sisteminin yeryüzünde zulüm ve fesadın kaynağı olduğunu, öğretim sisteminin kötü sonuçlar doğurduğunu; milletin felaketine neden olduğunu kabul eder. İşte bütün bunlar kendisine, aile ve çocuklarına etki eder. Hiçbir zaman bunların hegemonyasından kurtulamaz.

Birey olsun, toplum olsun her kim bir sisteme inanıyorsa, ona candan bağlıysa kesinlikle kendi sistemini hakim kılmak için başka sistemleri yok etmeye çalışır. Böylesi bir durum, kendi sistemine gönülden bağlılığın doğal bir sonucudur. Çünkü böyle birisi kendisinin inandığı, in-

sağlığın huzurunu garanti ettiğini kabul ettiği düzeni getirebilmek için bütün gayreti ile çalışır. Çünkü inancına ve idealine göre hareket etmek fırsatını ancak bu şekilde sağlayabilir.

Gayesi için uğraşmayan, bütün işlerinde gayesini gözetmeyen, davası uğruna yaşamayı ve ölmeyi bilmeyen kimse dava adamı olamaz. Böyle bir kimse yalancından başka bir şey olmadığı gibi mü'min de olamaz...

Bu duruma Allah'ın kitabı delildir; «Allah seni affetsin; doğrular sana belli olup yalancıları bilmeden önce, niçin onlara izin verdin? Allah'a ve ahiret gününe inananlar, mallarıyla, canlarıyla savaşmak istediklerinden dolayı geri kalmak için senden izin istemezler. Allah sakınanları bilir. Ancak Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, kalpleri şüpheye düşüp, şüphelerinde bocalayan kimseler senden izin isterler.» (9/43-45)

Yeryüzünde Allah'ın insanlar için çizdiği sınırları geçerek kendinizi putlaştırma yoluna sap-tırmayınız Allah'ın yasakladığı kötü şeyleri yap-mayın. Eğer bu emir ve yasaklara uyar ve yegane adalet sistemine boyun eğerseniz biliniz ki selamettesiniz. Çünkü hak yolunun yolcuları hiç kimseye düşmanlık etmezler. Bununla beraber hakikat erleri ancak zalimlere, fesatçılara, fuhşa sapanlara ve insanlığı Allah'ın yarattığı asli fittattan uzaklaştıranlara karşı düşmandırlar.

Zalimlerin kurdukları tören ve dehşet sistemine karşı çıkmak bakımından ifade ettiğimiz şekilde pasif kalarak, karşı çıkmayıp boyun eğmek, inançlarda büyük sarsıntılar oluşturacağını psikolojik bir gerçek olarak gösterebiliriz. Böyle bir durum gönüllerde biraz olsun iman duygusu var-

sa bunu dahi yok eder. Önceleri içtenlikle olmasa bile zorla boyun eğmek gibi bir durum söz konusu dur. Bir süre sonra ise aynı şeyleri göre göre, duya duya kanıksamaya başlar. Böylece bir süre önce çok kötü sayılan şeyler artık normal kabul edilir ve zamanla da bu gibi şeylere karşı bir istek baş gösterir. Dolayısıyla aşamalı olarak, zorla kitleye kabul ettirilen batıl sistemler artık kitleye yerleşmek durumuna gelebilir. Böyle bir kimse bir süre önce karşı çıktığı o batıl ve zalim sistemleri artık desteklemeye başlar. Bu durum öyle bir hal alır ki, kendini zorlayan kimse bulunmadığı halde ve bütün fırsatlar da elinde bulunduğu halde sözü edilen zalim diktatörlerin batıl sistemlerine yardımcı olur. Gönlünde İslam duygusu kalmayan böyle bir kimse cihad idealinden çok uzak bir duruma düşer. Bunun sonucu olarak da dini ancak ayinler ve ibadetler rükunu olarak kabul eder ve dinin sosyal hayattaki aktivitesini kabul etmez. Herhangi bir birey veya toplum bu konuma geldi mi artık onunla kafir arasında bir fark yoktur. Bir farkla ki; kafirin düşmanlığı açıktan, böyle birisinin ki ise gizlidir. Durum şudur; Böyle birisinin adı müslümandır ancak içi İslam'a karşı kin ve nefretle doludur. İnandığı şeyin ismini alan böylesi bir kimse kabullenmediği şeyi savunmak durumundadır! Bu konuda peygamberimiz efendimizden şöyle bir hadis nakledilir : Nefsim yedi kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki ya iyiyi emreder, kötüden sakındırır, haklının elinden tutup haksızı susturursunuz ya da birbirinize düşer Allah'ın lanetlediği milletler gibi lanetlenirsiniz.»

Evrensel İnkılab

Biraz önce de ifade ettiğimiz gibi; İslam prensiplerine uymayan batıl sistemleri yıkıp yerine İslam düzenini getirmek İslam'da cihadın ana gayesidir! Yalnız bir bölgeye ve bir kitleye özgü olmayan, bir yüce ideal, bu evrensel İslam inkılabı ideali İslam'ın en yüce gayesi ve en büyük ideali ve bütün insanlığı içine alan evrensel bir inkılabtır. Kuşkusuz ki müslümanların gayesi her şeyden önce yaşadıkları topraklarda İslam inkılabını gerçekleştirip, bu topraklardaki batıl sistemleri yıkmaktır. Ancak müslümanların hedefi bununla bitmez asıl gaye ve en büyük hedef bütün bir yeryüzünü kuşatan evrensel inkılabı gerçekleştirmektir; Bu ırkçılığa asla sapmayan, bütün insanlığın kurtuluşunu ve mutluluğunu sağlayan bir inkılabtır. Bu inkılabı bir millete ya da bir bölgeye özgü görmek mümkün değildir. Müslüman yükümlülüğünden dolayı bu evrensel inkılabı her an göz önünde bulundurmak, bir ancahi unutmamak zorunluluğundadır Hak davası coğrafi bir sınır tanımaz. Hakikatin yurdu yoktur. Hakikat, coğrafyacılara kabul ettiği sınırlamalara kanmaz.

Bazen öyle bir durum söz konusu oluyor ki falan hakikatı söylüyor ya da filanın görüşü doğru diyorsunuz ancak bir süre sonra o beşeri görüşlerin yanlışlığını kabul etmek zorunda kalıyorsunuz. Ancak hakikat her zaman ve her yerde hakikattir. Dağların yüceliği denizlerin genişliği, mesafelerin uzaklığı onu değiştirmez. Yararı genel bölgesi geniştir hakikatin. Bir bölgeye veya bir topluluğa özgü olamaz. Nerede insanlık ezi-

lirise, hakikatin oraya ulaşması, zayıfın gasbedilen haklarını alması gerekir; putçu zalimlerin kurdukları zalim sistemleri devirmesi gerekir. Yüce Allah buyuruyor : «Size ne oluyor da Rabbiniz! Bizi halkı zalim olan bu şehirden çıkar, katından bize bir sahip çıkan gönder, katından bize bir yardımcı lutfet diyen zavallı çocuklar, erkekler ve kadınlar uğrunda ve Allah yolunda savaşmıyorsunuz?» (4/75)

Beşeri istekler, ilişkiler, vatani ve milli ayrılıkların etkisiyle oluşmuş olan ayrılıklar bireyler arasında kapsamlı bir yakınlaşmaya engel olur. Bununla birlikte aynı yer de yaşayanlardan bir kısmının kendi düzen ve kurallarına boyun eğmek istememesi, doğal olarak bu düzenin eksiksiz bir şekilde uygulanmasına engel teşkil eder. Bundan dolayıdır ki Hizbullah kendisini korumak, büyük bir yenilik ve düzenlemeyi gerçekleştirmek için bu ilahi düzeni bir bölgede ya da bir kıtada uygulamakla kalmayıp, bütün dünyaya yaymak zorunluluğundadır. Bununla beraber bu evrensel inkılabı gerçekleştirebilmek için bütün gücüyle çalışmak, görevindedir. Hizbullah'ın hangi koşullar altında bulunursa bulunsun bir an dahi davasından yüz çevirmesi söz konusu olmamalıdır. Bunu da gerçekleştirebilmek için bir taraftan İslam ülküsünü yayması; görüşlerini anlatması, bütün bir yeryüzünde yaşayan her cinsten ve her sınıftan insanlara, iki dünyanın mutluluğunu sağlayacak düzenin sadece ve sadece İslam olduğunu göstermesiyle mümkün olacaktır. Bununla da kalmayıp bütün bir gayretiyle didinmesi; hak ve adalet düzenine karşıt putçuların kurduğu sistemleri elinden geldiğince ya da gerekli ortamı bulduğun-

da yıkıp, yerine İslam'ın eskimez, solmaz, ölmez düzenini getirmesi gerekir.

İşte İslam'ın yolu... İşte Rasûlüllahın metodu... Ve işte ondan sonra gelen halifelerin yolu...

Peygamber önce, İslam'ın ufuklarında doğduğu Arap yarımadasından harekete başladı, orayı İslam'ın hakimiyeti altına aldı. Sonra kenar beyliklerini İslam devletine kattı. Daha sonraları ise, yeryüzünde hüküm süren o günkü kralların tümünü de hak dine davet etti; tek Allah'a kulluk etmeye çağırdı. İşte bu çağrıya uyanlar, İslam sınırlarının sitesi sınırlarına alınıp, bu sitenin bireyleri arasına katıldılar. Bu ilahi davete kulak asmayıp, iman etmeyenler ise öldürülmeye başlandı.

Allah'ın yüce Resûlü Rabbine kavuşunca yerine geçen halife Hz. Ebu Bekr döneminde, o günkü dünyanın en büyük krallıkları olan köhne Bizans ve kof İran üstüne akınlar başlatıldı. Sözü edilen bu iki devlet o dönemde yeryüzünün en güçlü devletleri idi. İşte bu devletlere karşı Sıddık-ı Azam'ın açtığı bu çığır, daha sonraları Ömer Faruk döneminde daha da hızlanarak devam etti. İlk büyük İslam devletini kurma şerefi böylece Hz. Ömer'e nasip oldu. Çünkü Hz. Ömer döneminde İslam davetinin gölgesi dünyanın iki büyük kıtasına kadar uzanmıştı.

Bizans, Mısır, Pers ülkelerindeki halk ilk önce, Arapların ardarda kazandıkları bu büyük fetihleri eski zamanlarda sömürmek ve köleleştirmek için yapılan sıradan işgaller ve saldırılardan kabul etmişlerdir. Onlar, sözü edilen bu fetihleri yapan Arap milletini önceleri gelip geçen, yağmacılık yapan, yeryüzünü kana bulayan zayıf

milletleri inim inim inilen barbarlar guruhuna benzetiyorlardı. Bundan dolaydır ki, önce Bizans ve İran krallarına sığınarak müslümanlarla savaş yapmayı göze alanlar vardı. Ancak müslümanların tavırlarını görüp, neden savaşmışlarını, evrensel İslam inkılabının özelliklerini, böylece de; Arapların ırk kavgası gütmediklerini, milli çıkar ve kinleri için kılıçlarını kuşanmayacaklarını, ülkelerini bırakıp adalet ve insaf ölçülerine dayalı İslam düzenini hakim kılmak için savaşa çıktıklarını, zayıf milletlerin gelir kaynaklarını sömüren zalimlerin kurduğu insafsız sistemleri devirmek ietdiklerini, uluhiyet iddiasında bulunacak kadar gururlanan Kısra'ların, Kayser'lerin zulüm ve baskılarını yıkmak için kılıç kuşandıklarını, evet bütün bunlar öğrenilince, fatihlerin yüce ideallerini, samimi gayelerini anlayınca hemen İslam'a yönelmişler; İran ve Bizansa karşı saldırıya geçmişlerdir.

Artık bundan sonra Bizanslıların ya da İranlıların yanında savaşmak zorunda kaldıklarında—durum bunu gerektirdiğinden— istemiye isteye onların yanında bulunmuşlar; içten içe ise onlara karşı cephe almaya başlamışlardı. Bundan dolaydır ki, ilk müslümanlar her yerde büyük zaferler kazanmışlar ve tarihin sayfalarını büyük zaferlerle süslemişlerdi.

Yabancılar, İslam ülkesinde İslam'ın ölçüsüne uygun adaletli bir düzenin kurulduğu, İslam devletinin ülkeye refah ve huzur getirdiğini gördüklerinde İslam'ın davetine uyuyor, topluca, fertçe bu evrensel düzene katılıyor; onun evreni kapsayan sancağı altına sığınıyorlardı. Öyle ki; gün geliyor onlar bu evrensel inkılab sancağını taşı-

maya başlıyorlardı. Dolayısıyla da ülkelerden ülkelere, kıtalardan kıtalara at koşturup, insanlığa bitimsiz bir mutluluğun kaynağı olan bu ilahi düzeni sunuyorlardı.

Cihad İkiye Bölünemez

Baştan beri ifade etmeye çalıştığımız hakikatleri eğer kavrayabildiyseniz savaşı, hücum ve savunma diye ikiye ayırdıkları gibi cihadı da ikiye ayırmanın doğru olmayacağını kabul etmek durumunda kahrsınız. Çünkü bu ayrım ancak, millet ve vatan için yapılan savaşlarda geçerlidir. Gerçi hücum ve savunma bölgelere ya da milletlere özgü olan savaşlar için kullanılır. Ancak evrensel bir inkılab getiren, millet ve bölge ayrımı yapmadan tüm insanlığı dil, din, cins, ırk gözetmeksizin saflarına çağıran, bu çağrıyı kabul eden herkese kapısı açık olan hak ve adalet üzerine dahalı bir yönetim şekli getiren ve bu yönetime aykırı bütün sistemleri yıkmak isteyen bir topluluğun davasını hücum ve savunma diye ikiye bölmek doğru değildir.

Yukarıda anlatılanları bir yana bıraktığımız da dahi İslam'daki cihad ülküsünü çeşitli bölümlere ayırmanın doğru olmayacağını görmek mümkündür. Herşeyden önce cihad, hem hucüm hem de savunma savaşıdır. Çünkü müslüman topluluk, İslam'i kurallara uymayan her türlü yönetim şekline karşı olduğu gibi böylesi bir yönetimin kökünü kurutmak için, gerekirse bütün gücünü bu uğurda harcamaktan sakınmaz. Böylece de kendi düzenini uygulamak için idari kuvvetleri

sağlar; ülkeyi korur. Gerçi İslam için korunacak belirli bir coğrafi sınır söz konusu değildir. Karşı olduğu sistemlerin hakim olduğu yerleri işgal etmek için değil de, bağlı olduğu prensipleri hakim kılmak için savaşıır. Bununla birlikte şunu da belirtmek gerekiyor ki İslam'daki cihad; yabancıları kendi fikir ve inancını kabullenmeye zorlamak için değil, yönetimi batıl sistemlere inananların elinden alıp, hak sancağını taşıyan imanlı ellere teslim etmek içindir; «Ta ki yeryüzünde fitne kalmayıp din de sadece Allah için oluncaya kadar...»

Zimmilerin Hukuku

Şimdiye değin İslam düşmanlarının elinde güya bir koz olarak kullanılan bir sorun daha böylece çözülmüş oluyor. Baştan beri İslam'da cihadın özelliklerinden sözediyoruz. Bütün bunlardan anlaşıldığı gibi İslam, müslüman olmadığı halde İslam ülkesinde yaşayanlar için de bir kısım haklar tanımıştır.

İslam'ın cihad ülküsü, hiç bir zaman kimse'nin inançlarına ve yaşayış tarzına karışmaz; herkes dilediği inancı seçme hakkına sahiptir. Öyle ki; herkes doğru gördüğü yolda yürümekte özgürdür. Ancak Allah'ın indirdiği kanunlara aykırı bir şekilde yönetilmelerine mücadele edilmez. Müslüman ülkede toplumun zararına olan haksız yollardan alış veriş yapanlara, böylelerinin anlaşmalarda bulunmalarına göz yumulamaz.

Örnek olarak faizi ele alalım. Bilindiği gibi İslam'da faiz her durumda yasaktır. İslam'i dev-

let, faizin girme ihtimali olan bütün yolları kapayarak faizi yok etmeye çalışır. Başka bir örnek olarak da kumarı göz önüne aldığımızda; kumarın her türlüşünün yasak olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. O halde, İslam'ın yasakladığı yollardan alış veriş yapılmasına, herhangi bir anlaşma yapılmasına izin verilemez. Fuhuş ve kötülük odaklarını ayrıca ele almaya gerek yok...

Her şeyden önce İslam'i yönetim getirmiş olduğu kurallarla toplumsal yasakları uygular. Gayri müslim kadınların, namus duygularını rencide edecek bir şekilde —cahiliyye döneminde olduğu gibi—, çırlıçıplak gezmelerini yasaklar. Onların da müslümanların değer yargılarına saygı göstererek İslam'ın koyduğu örtünme kuralına uymaları gerekir. Ayrıca oyun yerlerini; sinema ve tiyatroları denetleyip, oralarda ahlak bozucu piyes ve filmlerin izlettirilmesini yasakladığı gibi ülkenin ve milletin yararına olan yapıtların oynatılmasını sağlar.

İslam'ın uygulandığı ülkelerde işte bu gibi sosyal faaliyetlere, toplumun huzuru için izin verilmez. Gaye; sadece toplumun sağlığını korumak değil faziletini de korumaktır. Şunu da belirtelim ki; müslüman olmayanların inançlarında normal olduğu halde İslam'da yasaklanmış olan örf ve adetlerin uygulanması da yasaktır.

Bir kısım lümpen aydınların kafasında şöyle bir kuşku oluşabilir; «Bu yasaklarla İslam, hoşgörü sınırlarını aşmış dahası zorlama yolunu tutmuştur.» Ancak ideolojilerin birbirlerine gösterdikleri karşıtlığı göz önünde bulunduracak olursak ya da onların birbirlerine gösterdiği hoşgörü ile İslam'ın gösterdiği hoşgörü karşılaştırı-

linca hakikat olduğu gibi su yüzüne çıkar. Dola-
yısıyla da İslam ile diğerk ideolojilerin arasında
nedenli büyük farklılıkların bulunduğu rahatlıkla
anlaşılır.

Bilindiğı gibi diğerk inkılabçı ideolojiler; kar-
şıtlarına karşı her türlü disiplin (!) metodunu
uygulamaktan geri durmazlar. Aralarında küçük
bir düşünce ayrılığı bulunanlar dahi kurtuluşu,
ölkelerini terkedip, başka ölkelere sığınmakta
bulurlar. Örnek olarak komünist, nazi, faşist, ırk-
çı ölkeleri gözönünde bulundurabilirsiniz... Bir
demokrasi ölkesi olan Amerika'da dahi zencilere
sosyal haklar tanınmamaktadır. Öyle ki; bir zen-
ci bir beyazın lokantasında yemek yiyememek-
tedir. Ancak İslam, bunların utanç verici uygula-
maları yanında, hükmü altında yaşayan herkese
—hangi dinden olursa olsun— emin ve selamet-
te olduklarını belirtmiş; hayatın her sahasında
çalışma ve ilerleme fırsatını hazırlamıştır. Evet
gayri müslimler hiç bir yerde görmedikleri ve
asla göremeyecekleri huzuru, İslam'ın gölgesinde
görmüşlerdi. Eskiden İslam'ın hakim olduğu ölkelerde
yaşayan tarafsız gayri müslimlerin anlattıkları da bunu kanıtlar.

Ne Sömürge, Ne Kölelik

Bir kez daha tekrar ediyor ve diyoruz ki İslam'da cihad ancak Allah yolunda olur ve ancak onun rızasını kazanmak için savaşılr. Allah yolunda savaşır meydanlarda zaferler kazanan müslümanların, büyüklük taslayan putçuların veya diktatörlerin yaptıkları gibi yapıp onların

düştüğü seviyeye düşmeleri elbette doğru değildir. Çünkü müslüman, kısıra'lar gibi saraylar yapmak, milletleri, ülkeleri köleleştirmek, kişisel çıkarını ve düşük şehvetini dindirmek için savaşmaz. O, milletlerin gelir kaynaklarına zeballa gibi çöken ve bu kaynakları kişisel çıkarları uğrunda peşkeş çeken, Allah'ın zavallı kullarını gayesi uğrunda berheva eden imansız putlar gibi savaşmaz. Kesinlikle hayır!... Onlar gibi savaşmak Allah'a yemin ederim ki kesinlikle cihad değildir. Bu şekilde savaş ancak ve ancak tağut yolunda savaştan başka bir şey değildir. İslam; bu çeşit savaşlardan, bu çeşit yönetimlerden uzak, çok çok uzaktır.

Zorluklara göğüs gerip dünyanın geçici lezzet ve arzularını umursamadan bütün güçlülere katlanıp, Allah yolunda nefsi arzuları yok eden bir eğitimidir; İslam'ın anladığı anlamda cihad. Allah müslümanlara zaferler bahşedip, yönetimi ellerine aldıklarında devleti yönetenlerin katlanacağı zahmetler elbette ki pek çoktur. Bazen bu öyle bir durum alır ki; haftalarca, aylarca gündüzleri rahat yüzü görmez, geceleri uyku nedir bilmez bu idareciler. Ara vermeden halkın ve ülkenin yararını zayıf ve fakirlerin hakkını hukukuna gözetmek zorunda kalırlar. Bununla beraber mü'minlerin emiri; ülkenin ve milletin durumunu düzeltip ayrılıkları yok edip, yönetimde başarılı olduğundan dolayı, bütün bunların karşılığını görmesi için hayatın zevklerini tadıp, krallara özgü saltanat sürmesi söz konusu değildir. Oysa bu günkü devlet adamlarının bir çoğu o görkemli ve zevkli hayata öykünerek hükümet koltuğuna göz dikmektedirler.

«Üstünlük ancak takva ile olduğundan» dolayı İslam'da yönetenler ile yönetilenler arasında bir ayrıcalık yoktur. Yönetenin Allah ve Resûlünün emirlerini uygulamaktan başka hiç bir yetkisi yoktur. Müslüman yöneticinin, kocaman köşklere, süslü saraylarda oturarak halkına büyüklüğünü göstermesi doğru değildir; halkı kölesi gibi kullanıp diktatörce yaşamaya hakkı yoktur. Çünkü İslam'ın emirlerine aykırı bir hareket alanı yoktur. Allah'ın kitabına ve Resûlünün sünnetine dayanmadan kendiliğinden, hareket etme özgürlüğü yoktur. Kendisine ne kadar yakın olursa olsun, eğer bu yakını haksız ise hakkın küçüklüğüne büyüklüğüne bakmadan hakkını almak zorunluluğundadır. Kimseyi cezalandırmaya ya da ödüllendirmeye yetkisi İslam'a uymadığı sürece yoktur. Kısacası bütün eylemlerinde kitap ve sünnete uymak zorundadır. Öyle ki; haksız olarak kimsenin bir karış yerini, hardal tanesi kadar olsa bile; eşyasını alamaz. Normal koşullar altında orta halli bir ailenin geçineceğinden fazla beytül-mal'dan (devlet hazinesi) para alması haramdır.

Devlet adamlarına miskin demek ne kadar da doğru! Müslümanları yöneten, bu kadar ağır ölçülerle çevrili olan kimseden daha miskin, şefkate daha layık kim olabilir ki? Öyle ki böyle bir kimse yüce yüce binalar yapamaz. Yaşamayı için şart olmayan lüks nimetlerden yararlanmadığı gibi bir an dahi olsa görevini geciktiremez. Çünkü o, her an Allah'ın huzurunda çetin bir sorgulamaya tutulacağını düşünür.

İşte yönetici bu sorumluluk bilinci, bu Allah korkusu ile nefsi arzularına gem vurur, gece ve

gündüz kendisini oto-kontrolden geçirir. Müslüman yönetici; küçük-büyük, iyi-kötü bütün ey-lemlerinden ötürü yüce Allah'ın huzurunda hesa-ba çekileceğini bilir ve buna inanır. O hep şu dü-şünce içindedir : «Bana verilen emanete ihanet edip, başkalarının bir karış toprağını gasbeder-sem, haksız yere Allah'ın arzında büyülenerek zulüm ve haksızlık yaparsam, devletin işlerine ki-şisel çıkarlarımı karıştırıp, nefsanî arzularımın biçare bir esiri olursam kıyamet gününde ilahî huzurda ben ne yaparım?... O'nun huzuruna han-gi yüzle varırım?...» Evet o bütün bunları düşü-nür ve yapacağı kötülüklerden sakınır; Allah'ın gazabından korkar.

Dünyayı seven, bu geçici hayatın zahirine al-danıp tadını ve zevkini çıkarmak isteyen kimse, alemleri yaratan Allah'a yemin ederim ki, müslü-manların başına geçemez. Eğer bütün bu saydı-ğımız kötü özellikler kendisinde olduğu halde böyle bir sorumluluğu yüklenmeye soyunan kim-selere rastlarsanız, biliniz ki böyleleri ya aptal ya da delidir. Böyleleri ne yaptığını, ne durumda olduğunu bilmiyor demektir. Çünkü ticaret ve sanatla uğraşan birisi her ne kadar fakir de olsa İslam'i devletin yöneticisinden daha rahat ve mutlu bir hayat sürebilir. Sanatkar ve tüccar en küçük bir sıkıntı duymadan gündüz çalışır, gece de tatlı tatlı rahat uykusunu uyur. Ama ya hali-fe?... Acaba o işçi veya sanatkarlar kadar hayat-tan zevk alabilir mi? Sıradan insanlar gibi yaşa-manın zevkini çıkaramaz.

İşte İslam'i yönetim ile diğer yönetim şekilleri arasındaki çok önemli bir fark... İslam'i olmayan yönetimlerde hakim olan sınıf, kendi çıkarı için

halkın gelir kaynaklarını sömürüp kendi rahatı için kullanır ve halkı köleleştirir. Allah'ın arzında küfür tahtına oturup, kendi kendilerini putlaştırmak için uğraşırlar. Ancak, İslam'ı idarede yöneten sınıf, halkın rahatını göz önüne alıp hiç bir ayrıcalık gözetmeksizin, herkese iyiliği emrederler. Devletin hazinesinden orta halli bir vatandaş gibi yararlanabilirler. İslam'ın tamamı tamıyla uygulanıp otorite sahibi olduğu dönemlerde valilerin hakimlerin, devlet memurlarının aylık ücretleriyle bu günkü çağdaş sömürgeci devletlerin vali, hakim ve memurlarına verilen yüksek miktardaki ücretler arasında bir karşılaştırma yapıldığında İslam'ın, savaş ve zaferleri ile, milletlerin başına bela olan sömürgeciler arasındaki büyük fark ortaya çıkar.

Horosan. İran, Irak, Mısır gibi ülkelerin o dönemlerdeki valilerine verilen aylık, bugünkü sömürgeci devletlerin en küçük memuruna verilen aylık kadar dahi yoktu. Allah Resûlünün büyük halifesi büyük Sıddık Ebu Bekr (r.a.) hazretleri koca bir devletin başkanı olduğu halde aldığı aylık yüz rupleyi geçmezdi. Onun yerine geçen koca halife büyük adalet örneği Ömer (r.a.) hazretleri bile devlet hazinesinden bugünkü para ile yüzelli rubiye alıyordu. Oysa devlet hazinesi yapılan fetihlerle oldukça zenginleşmişti. İran ve Bizans hazineleri Medine'ye akıyordu. Devletin hazinesi de Hz. Ömer'in (r.a.) elindeydi. Dilediği kişiyi altın ve gümüş içerisinde isterse yüzdürebilirdi. Ancak adalet örneği halife Ömer (r.a.), ayda yüzelli ruble ile orta halli bir vatandaşın yaşadığı gibi yaşıyordu. Bazıları müslümanların yaptıkları geniş zaferleri sömürgecilikle karıştır-

rırlar. Ancak İslam zaferleri ile sömürge imparatorlukları çok çok farklı şeylerdir. Müslümanlar büyük ülkeler fethettiler, ancak kesinlikle sömürgecilik yapmadılar.

İşte kılıktan kılığa sokmak, gerçek yönünü inkar etmek için imansızların sürekli saptırmaya çalıştıkları «Allah yolunda cihad» ülküsünün gerçek yönü.

Şimdi şöyle düşünebilirsiniz; «Nerede o güzel güzel sözünü ettiğimiz, yükümlülük ve hedeflerini anlattığınız müslüman topluluk?... Peki nereye gömüldü asıl içeriğini açıklamaya çalıştığınız cihad ülküsü?... Altıyüz milyon müslüman topluluğundan hangi birisi o ilahi sisteme sarılıyor?... Neden bütün bu topluluklar ve ezeli ve ebedi hakikatlara sırtını dönmüş?...» Evet bütün bu soruların cevabı çok çok acı ve derindir. Her şeyden önce suç bizim değil, bizim neslimizden önceki nesillerin... Evet suç, İslamı doğru yolundan çıkarıp, hedefini saptırıp kalbinden vuran, onu yalnız tesbih tıkırtılarından, tevhid sohbetlerinden, riyazet hallerinden ibaretmiş gibi gören ve gösterenlerindir. Suç, müslümanları, batıl ve hurafelere bulandırıp, cihadın zorluklarından (!) kurtarıp, kendilerine göre kolay kurtuluş yolunu (!) gösteren, onları kabirlere, zaviyelere, tekkelere dolduran ve güya ebedi huzuru oralardan bekleyenlerindir, sorumluluk ve suç, İslam'ın evrensel ve ebedi kurallarından uzaklaşıp ince ve derin fıkhi meseleler üzerinde uğraşan, fıkıh havuzlarında yüzüp neden yaratıldıklarını, bu dünyaya geliş gayelerini unutanlarındır. Suç, İslam'ı gerçek gayesinden saptırıp ulvi kurallarını unutulmaya mahkum müzelere gömenlerindir.

Bugün İslam'ın hakimiyetinin neden azaldığını, müslümanların etkinliğinin neden silindiğini öğrenmek isteyenler; Allah'a ve Resûlüne inandığını (!) iddia eden hükümdarlara, krallara ve başkanlara bir göz atsinlar. Üzülererek ve utanarak söylüyorum ki, böylelerinin bir kısmı İslam'ı öcû gibi görüp yanlarına yaklaştırmak istemediği gibi, bir kısmı da İslam mübarek kitabına, peygamberin getirdiği ilahi düzene mevlit törenleri tertiplemekten, akrabalarının ruhlarını şad etmek (!) için hatim törenleri düzenlemekten fazla bir hak tanımamaktadır.

Eğer biraz daha dindar bölgelerde yetişmişlerse, şairlerin kendilerine yağ çekmek için yazdıkları yalanla dolu övgüler gibi İslam'ı güya övücü içerikte hitabeler ortaya koymaktan geri durmazlar. Ancak «Alın işte Kur'an, ne duruyorsunuz uygulayalım dersiniz her birisi kaçacak bir köşe arar. Öyle ki Allah Kur'an'ın uygulamalarını onlara sanki hiç emretmemiş. Onlar Allah'ın mümin kullarına yüklediği yükümlülüğü yerine getirecek keyfiyette değildirler. Onlar İslam'ın emrettiği görevleri uygulayacak güçte değildirler. Onlar rahat konumlarına ve tatlı hayatlarına (!) devam etmekte, kolay kurtuluş yollarını seçmektedirler.

Davamızın son Alemlerin Rabbına hamdetmektir.

İKİNCİ BÖLÜM SEYYİD KUTUB

«İman edenler Allah yolunda cihad ederler. Küfredenlerde tağut yolunda!..»

«Kendilerine kitap verilenlerden Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, Allah'ın ve Rasûlünün haram kıldığını haram saymayan ve hak dinini din edinmeyen kimselerle, küçül(üp boyun eğ)erek elleriyle cizye verecekleri zamana kadar savaşın.» (9/24)

Bu ayeti kerimeler : İnsanları insanlara köle yapan sistemleri yıkmayı açıkça emrediyor. Bütün insanlar Allah'ın kuludur. Hiç kimse kendinden uydurduğu sistemlerle Allah'ın kullarına hükmedemez. Bununla birlikte «Dinde zorlama yoktur» prensibi de mühimdir. Kulların kullugundan kurtulduktan sonra inanç için zorlama yoktur.

Yukarda açıkladığımız deliller İslam erlerinin henliğinde yer etmişti. Onlara niçin cihad ediyorsun diye sorulduğunda düşmanlara karşı vatandaşımızı korumak, İran ve Rumların bize karşı düşmanca davranışlarını önlemek, sınırlarımızı

genişletmek, ganimet elde etmek için savaşıyorduz, diyene rastlanmamıştır. Onlar Allah'ın uluhiyetini yeryüzünde açıkça ilan etmek, O'nun sistemini hayata hakim kılmaya, şeytanların sistemini kovmaya, insanları kula kulluktan kurtarmayı gaye edindiklerini söylüyorlardı.

Onlar Rebia bin Amr. Huzeyfe bin Muhsin ve Muğire bin Şube'nin İran orduları baş komutanı Rüsteme söylediklerinin aynısını ifade ediyorlardı. Rüstem bu İslam mücahitlerinin her birisini kadisiye savaşından üç gün önce : «Siz buralara niçin geldiniz?» diye sorduğunda şu ölüm-süz cevabı almıştı : «Allah bizi yeryüzündeki insanları kullara kul olmaktan kurtarıp tek bir olan Allah'a kul etmek için gönderdi. Allah insanlara en son elçisini ve en son hak dinini gönderdi. Kim onun dinini kabul ederse, ona dokunmadan tekrar yurdumuza döneriz. Kim karşı çıkarsa onunla ya şehid olup cennete gidinceye kadar savaşırız, ya da galip gelip gazi oluncaya kadar cihad ederiz.»

Müslüman, savaş meydanına atıyla cihada çıkmadan önce kendi içinde cihad yapar. Kendi nefsi istekleri, şehvi duyguları ve kötü istekleriyle cihada çıkar!... Kendi menfeatleri ve kabilenin menfeatleri ile İslam dışı her şeyle cihada çıkar. Yalnız Allah'a kulluk fikrini gerçekteştirmek, yeryüzünde Allah'ın saltanatını gasbeden putları ve putçuları yıkmak ve Allah'ın hakimiyetini sağlamak için cihada çıkar.

İslam'ın doğrudan doğruya fertlerin vicdanına hitab edebilmesi için, maddi otorite, eski toplum düzeni gibi engelleri yıkmak ister. Önce fertleri bu maddi zincirlerden kurtarır, sonra inanç

seçme hürriyeti verir. Müsteşriklerin hileli tuzaklarına kapılıp müslümanların bugünkü halini görüpte cihad sistemini gerçek şeklinden çıkarıp onu kelime oyunları ile savunma savaşı şeklinde göstermeye çalışmayalım.

İslam dini kendisine hücum edenlere karşı yalnızca savunma savaşı yapmamıştır. Çünkü İslam'ın varlığı sırf «Allah'ın, alemlerin Rabbi oluşu» ilahi emrini ilan edip yeryüzünde kulları kullara kul olmaktan kurtarmak içindir. Bu varlık hiç bir insana kayıtsız şartsız hak tanımayan, bağımsız ve örnek bir topluluğun ortaya çıkışıyla kendini gösterir. Bu örnek topluma hakim olan olan yalnız Allah ve Allah'ın kitabıdır. İslam'ın var oluşu bu gaye için olunca tabii olarak yeryüzünde hakim olan kulların kullara kulluğu prensibine dayalı cahilliyye toplumlarını yok etmesi onlarla mücadele etmesi, kendi varlığının gereğidir.

Yeryüzünde Allah'ın hükmüyle hükmeden bir topluluk oluştuğunda kendisini savunacaktır. İşte savunma ile cihad arasındaki ilgi bu durumda anlam kazanır.

İslam'ın varoluşu gereği insanları kullara kulluktan kurtarmak için her zaman önde gitmesi gerekir. Bunun neticesinde İslam'ı coğrafi sınırlar içerisine sıkıştıramayız. İslam basit ırkçılık çerçevesine de sokulamaz. İslam insanları kötülük odaklarına ve Allah'tan başkasına kulluğun pençesine terk edemez.

İslam'ı bir toplumun mezhebi, bir ırkın düzeni, bir kişinin sistemi olarak kabul etmeyip, Allah'ın yeryüzüne indirdiği hayat prensibi olarak kabul edersek, neden çok çabuk bir şekilde yer-

yüzüne yayıldığını anlarız. Bundan başkada yayılış sebebi aramak boşunadır. İslam'ın Allah'ın uluhiyeti, kulların Allah'a kulluğu davası olduğunu unuttuğumuz zaman başka deliller aramaya ihtiyaç duyarız ki İslam'da cihadın niçin ve neden yapıldığı ortadayken hiç bir kişi başka deliller ortaya atmaya cesaret edemez.

İslam'ı, Allah'ın yeryüzünde uluhiyetini ilan ettiren, bütün varlıkları tek bir Allah'a kul edip kulları kullara kul olmaktan kurtaran ilahi bir sistem; Allahın saltanatını temsil eden bir toplum kalıbına dökülmüş sistem olarak değerlendirsek elbette o zaman fertlerin vicdanına hitab edebilmek için siyasi, toplumsal tüm otoritelerin yıkılmasının gerekli olduğunu kabul etmek zorundayız. İslam'ı bu şekilde anlamakla, sınırlı bir toprak parçasına özgü bir sistem olarak değerlendirmek arasında çok fark vardır. İkinci şekilde değerlendirdiğimiz zaman tabii olarak onun cihadını kendi toprağına yapılan hucuma karşı savunma harbi şeklinde kabul etmek zorundayız.

İslam bir kavmin, bir mezhebin veya bir bölgenin sistemi olmayıp, evrensel ve ilahi bir sistemdir. Bundan dolayı herkesten çok aksiyoner olacaktır. Ve insanların inanç seçme hürriyetini engelleyen tüm otoriteleri devirecektir.

İslam insanları hürriyetine kavuşturup alemlerin Rabbi olan Allah'ın uluhiyetini ilan edip, kulları kullara kul olmaktan kurtarmak için harekete geçmek zorundadır. Tek bir Allah'a kulluk ise İslam'a göre ancak İslam düzeninin gölgesinde oluşabilir. Yalnız İslam düzeninde kanunlar Allah tarafından konulur. Yalnız İslam nizamında, kulların hakimine de, mahkumuna da, siya-

huna da, beyazına da zenginine de fakirine de, haklısına da haksızına da Allah'ın hükmü uygulanır. Onun kanunlarının huzurunda herkes eşittir. İslam'ın dışındaki sistemlerde hayata hakim olan kulların kanunlarıdır. Kanun koymak ise uluhiyetin bir özelliğidir. Her kim kafasından çıkardığı sistemleri kulların hayatına tatbik etmek isterse uluhiyet etmek istiyor demektir. İster bunu açıklıktan açığa söylesin ister söylemesin farketmez. Her kim insanlara böyle sistem koyma hakkını tanırса onların uluhiyetini kabul ediyor demektir. İster onlara ilah adını versinler, isterse vermesinler!...

İslam soyut inanç ve imandan ibaret değildir ki inançlarını yalnız açıklama yoluyla kabul ettirsin... İslam, bütün insanlığı özgürlüğe kavuşturan aksiyoner bir sistemdir. Diğer topluluklar ise sistemleri altında müslümanları idare edebilecek kapasitede değildirler. Onun için İslam bu evrensel özgürlüğe engel olan diğer sistemleri yıkmak zorundadır. İşte «Dinin Allah için olması» budur. Onda diğer sistemlerde olduğu gibi kullara kul olmak yoktur.

Batı kültürünün baskısı altında ezilenler, müşteşriklerin oyununa gelenler İslam'ı bu şekilde anlamak istemezler. Çünkü müşteşrikler İslam'da cihadı : «Dine sokmak için fertlere zorla baskı yapmak» diye anlatırlar.

O soysuz müşteşrikler aslında bunun anlatıkları şekilde olmadığını da çok iyi bilirler. Ancak, bu yollarla İslam'ı ve İslam'da cihadın anlamını yitirmeye çalışırlar. Bizim beyinsiz papağanlar ise hemen bu suçlamayı kaldırmak için cihadı savunma harbi şeklinde göstermeye baş-

lıyorlar. İslam'ın doğal ve asli görevlerini unuttuyorlar. İslam'ın ilk hedefinin insanlığın özgürlüğü olduğunu görmek istemiyorlar. Bu bizim paganların İslam anlayışını batılı müsteşrikler bozmuşlardır. Güya din bir vicdan meselesiymiş. İslam yalnız vicdanlara hitab edermiş, pratik hayatla ilgili değilmiş, bundan dolayı İslam için olan cihad, inançları zorla vicdanlara yerleştirmek için yapılmış.

Halbuki İslam hiçte böyle değildir. İslam Allah'ın hayata hakim olan sistemidir. Pratik hayatın bütün ihtiyaçlarını karşılar.

İslam'da cihad : İslam sistemini getirme, İslam sistemini hayata hakim kılma fiilidir. İnanç meselesi ise bütün siyasi etkiler ortadan kalktıktan sonra evrensel İslam sisteminin gölgesinde ferdi vicdanen ikna etmeye bağlıdır. Fert ikna olursa boyun eğip eğmemekte hürdür.

Bilindiği gibi İslam en son ilahi nizamdır. Bu inanç sistemi insan hayatının temeli ve bütün insanlığa hayat nizamı olmak için gelmiştir. Bu inanç; İslam ümmetinin, insanlığın varoluşu ve amacı konusunda eksiksiz ve kapsayıcı bir düşünceden doğan tüm alemleri kapsayıcı kumanda makamına yükselmesini sağlamak için gelmiştir. Allah katından inen Kur'an ise tüm bunları açıklayan bir emirler kitabıdır. İslam'ın kumanda ettiği bu hayırlı girişimden başka hayırlı hiç bir şey yoktur. Tüm cahiliyye nizamlarında hayırdan eser bulmak imkansızdır. Bu nedenle insanlık, İslam'ın gölgesinde yükseldiği bu yüce dereceye hiç bir zaman yükselememiştir. Dünyada bu nimete eşit hiç bir nimet yoktur. Bu nimetten yararlanabilme şerefine kavuşmak da aynı şekildedir. İnsanlık İslam nizamından nasipsiz bırakıldığı zaman bütün kurtuluş yollarını ve çarelerini kaybeder. Ve insanlığı bu hayır düzeninden nasipsiz bırakanlar kadar insanın insanlığına tecavüz eden başka bir zalim bulunamaz. Kişioğ-

lu ile yaradanının istediği yücelik temizlik ve kemal'in arasına girmek isteyenler, şüphesiz ki en büyük zalimdir.

Bundan dolayı tüm alemleri kapsayıcı bu «ilahi düzen daveti»nin insanlığa ulaşması ve tebliğ edenlerin karşısına çıkan bütün sulta ve engellerin yıkılması şarttır. İlahi davet ulaştıktan sonra herkesin bunu kabul edip etmemekte hür olması, iteat edenleri engelleyici engel ve sultanın bulunmaması da elbette insani bir haktır. Bir takım kimseler Allah'ın davetini kabule yanaşmaz ve kaçınırlarsa, ilahi davetin yaygınlaşmasını ve devam etmesini engellemeye hakları yoktur. Yapılacak antlaşmalar çerçevesinde hürriyet ve güveni temin etmek ve müslümanların hiç bir düşmanla karşılaşmadan kendi davalarını tebliğ edebilmelerini sağlamak gerekir.

Allah'ın hidayet verdiği insanlardan bir kişi eğer bu davete gönül verirse artık hiç kimse onu zulüm ve fitne taktikleriyle yolundan çevirmeye kalkışmamalıdır. İnsanları Allah yolundan alıko-yan ve onları hidayet düzeninden uzaklaştıran bir düzenin hakimiyetini istememek de mü'minlerin doğal bir hakkıdır. Müslümanların her türlü zulüm ve fitneyle karşılaştıkları zaman kendilerini kuvvet kullanarak korumaları inançlarının bir gereğidir. İnanç hürriyetini güvence altına almak, Allah'ın hidayetine ulaştırdığı kimselerin emniyetini temin etmek, Allah'ın nizamını yeryüzünde hakim kılmak ve bütün insanlığa müjdelenen o kapsayıcı hayırdan yoksun bırakmamak için kuvvet kullanmak; meşru bir görevdir.

Müslümanların üzerine, bahsedilen bu insani

haklardan doğan bazı görevler yüklenmektedir. Bu ilahi daveti insanlığa hürriyet içinde tebliğ ederken müslümanların önüne dikilen veya inanç hürriyetini sınırlayan tüm kuvvetleri devirmeleri bu çeşit görevlerden biridir. Müslüman, din tamamen Allah'ın oluncaya ve yeryüzünde hiç bir kuvvetin Allah'tan uzaklaştırma imkanı kalmayıncaya kadar durmadan dinlenmeden cihad edecektir. İnsanları dine girmeye zorlamak için değil. Allah'ın dinini yeryüzünde yüceltip bu dine girmek isteyenleri korkutacak hiç bir şey kalmayıncaya, Allah'ın dinini tebliğ etmekten ve dinde kararlılık gösterip gereklerini yerine getirmekten alıkoyan hiç bir kuvvetin korkusu kalmayıncaya ve dinin hakimiyetini yeryüzünde sağlayıncaya kadar cihad edecektir.

Yeryüzünde hak ve hakikat ehlini yolundan döndürecek, hidayetten sapıklığa çevirecek hiç bir sulta düzen ve idarenin kalmaması için İslam'da cihad düşüncesinin genel prensipleri bunlardır. Ve İslam tarihinde cihad hareketleri bu düşünce sınırları içerisinde gerçekleşmektedir.

Evet; cihad sadece ve sadece belirtilen bu yüce gayeler uğruna yapıldı. Başka hiç bir gaye gözetilmezdi. İslam'da cihad inanç içindir. İslam inancını tecavüz ve fitnelerden korumak, bu inancın emrettiği insan hayatıyla ilgili prensipleri ve ilahi kanunları korumak içindir. Cihad yeryüzünde inanç sancağını dalgalandırıp bu sancağa saldırmak cesaretini gösterenlerin daha saldırmadan başını ezmektir. Ta ki bu inanca gönül vermek isteyenler yeryüzünde karşılarına dikilecek hiç bir engel olmayacağını bilsinler ve zorlanmadan, hürriyet içinde bu dine girebilsinler.

«Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın; fakat haksız yere saldırmayın. Çünkü Allah haksız yere saldıranları sevmez.»

«Onları nerede yakalarsanız öldürün, onların sizi çıkardıkları yerden sizde onları çıkarın! Fitne çıkarmak, adam öldürmekten daha kötüdür. Mescidi Haram da onlarla savaşmayın ki, onlarda sizinle orada savaşmasınlar. Fakat onlar sizinle savaşırlarsa, hemen onları öldürün; kafirlerin cezası böyledir.

«Eğer onlar (savaştan ve küfürden) vaz geçerlerse, Allah bağışlayandır, esirgeyendir.»

«Onlarla savaşın ki fitne ortadan kalksın din yalnız Allah'ın dini olsun. (yalnız ona tapılsın) Eğer (savaştan ve küfürden) vazgeçerlerse artık zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.» (2/190-191-192-193)

Bazı rivayetlerde belirtildiğine göre bu ayetler savaş konusunda inen ilk ayetlerdir. Bundan önce mü'minlere zulmedilmiş olmalarından dolayı kafirlerle savaşmalarına izin veren ayet indirilmişti. Mü'minler bu ayetin inişiyle kendilerine verilen iznin, üzerlerine farz kılınacak cihad emri için bir başlangıç olduğunu hissettiler. Hacc süresinde şöyle buyuruluyordu : «Kendileriyle savaşılan (mümin)lere (savaşma) izni verildi. Çünkü onlara zulmedilmiştir ve şüphesiz Allah onlara yardım etmeye kaadirdir.» «Onlar, sırf 'Rabb'imiz Allah'tır' dedikleri için haksız yere yurtlarından çıkarıldılar. Eğer Allah'ın, bazı insanları diğerk bazılarıyla savması olmasaydı, içlerinde Allah'ın ismi çok anılan manastırlar, kiliseler, havralar, mescitler yıkılırdı. Allah, ken-

di (dini)ne yardım edene elbette yardım eder. Şüphesiz Allah kuvvetlidir, galiptir.» «Onlar ki kendilerine yeryüzünde iktidar verdiğimiz takdirde (zorbaların yoluna sapmazlar) namazı kırlarlar, zekatı verirler, iyiliği emrederler. Kötülükten sakındırmaya çalışırlar. Ve bütün işlerin sonu Allah'a aittir.» (22/39-40-41)

Mü'minler kendilerine niçin cihad izni verildiğini biliyorlardı : Zulüm edildi'kleri için. Aynı zamanda Mekke'de kendilerini müdafaa etmekten alıkonulmuşken zulümden dolayı, intikam işareti de verilmiş oluyordu. Mekke'de onlara şöyle denilmişti : «Ellerinizi çekin. Namazı kılın, zekatı verin.»

Ve bu çekilme, Allah'ın takdir ettiği bir hikmetten dolayındı. Biz sadece hesaba ve sayıya gelmeyen sebeplerin, gizli sebepleri konusunda beşeri ölçülerle bazı çözümlemelerde bulunabiliriz.

Mekke'de savaşın yasaklanmasının birinci sebebi olarak biz şunu görüyoruz. Her şeyden evvel emre uymaksızın kumandaya boyun eğmek ve izni beklemek için, mü'min Arapların sabır konusunda nefislerinde bir arzu meydana getirmektir. Zaten onlar cahiliyet devrinde, yaradılıştan gelen bir kahramanlığa sahip olmanın şiddetli heyecanı içindeydiler. İlk davete hemen koşuyorlar, zulme karşı sabredemiyorlardı. Bu ümmete emanet edilen o büyük görevleri yüklenmek için, bu çeşit alışkanlıkları frenleyebilmek; ölçülü ve tedbirli bir kumandanın emrine itaat edip hükmüne ve tedbirine boyun eğmek için gerekliydi. Hatta bu itaat yaradılıştan gelen kahramanlık sahibi, ilk davet anında savaşa koşmaya alışmış sinirliler hesabına olsa dahi...

İşte bu yüzden Ömer b. Hattab gibi insanlar, vatan soy ve aile koruma gayretini; Hz. Hamza gibi kimseler, delikanlılığını ve bunlara benzeyen diğer müslümanlar hertürlü şiddet hareketine karşı soğukkanlılıklarını koruyarak, sabırla karşılık veriyorlardı. Ve sınırlarına hakim bir halde sadece Resûlüllah'ın işaretini bekliyorlardı. Büyük kumanda makamından gelecek emirlere boyun eğiyorlardı. Halbuki bu kumanda makamından gelen emir, kendilerine : «Ellerinizi çekiniz, namaz kılınız ve zekat veriniz» diyordu. Ve böyle bir zâmanda o emir sayesinde yüce bir görevin yüklenicilerinin nefisleri kırılınca yaratılıştan gelen kahramanlıkla derin düşünce ve soyunu koruma ile iteat arasında uygun bir denge kurabilmişlerdi.

İkincisi ise; Araplar gururuna ve onuruna çok düşkün bir topluluktu. Müslümanlar arasında, Araplardan gelebilecek her harekete bire iki karşılık verebilecek kimseler yok değildi. Fakat müslümanların zulme dayanabilip sabırla karşılık vermeleri gururuna düşkün olan Arapların gönüllerini okşayıp, İslam'a karşı sempatilerini artırılabilirdi. Nitekim Kureyşliler; Haşimilere boykot ilan edince bu durum ortaya çıkmıştır. Haşimilere karşı baskı hareketi fazlalaşınca gurur ve onur sahibi kimseler bu duruma karşı çıktılar. Yaptıkları anlaşmayı içeren sayfaları parçalayıp attılar. Ve böylece aniden ortaya çıkan bu tehlike de pasif direnme hareketiyle ortadan kaldırılmış oldu. Hz. Peygamberin hayatı ve siretini bir hareket taktik eksenini olarak araştırdığımızda belirtilen bu durumlar açıkça ortaya çıkar. Üçüncü olarak İslam; Mekke'de her evi kanlı

bir savaş sahnesine çevirmek istemiyordu. Zira ilk müslümanlar, müşrik ailelerin fertlerinden birileriydi... Her evde mutlaka bir kaç kişi müşrik idi. Ve müşrik anne-babalar müslüman olan kendi evlatlarına her türlü zulüm ve işkenceyi uygulamaktan çekinmiyorlardı. Onları dinlerinden döndürmek için ellerinden gelenleri ardlarına bırakmıyorlardı. Aynı zamanda bu zulüm planını uygulayan bir otorite yoktu. Şayet müslümanlara o gün korunma izni verilmiş olsaydı; bu, her evin bir mezbaha ve savaş meydanı haline gelmesi, her yuvadan oluk oluk kan akması demek olacaktı. Böyle bir şey, kabile ve kavmiyet duygusu ile yetişmiş olan Arapların gözünde İslam'ı yuvalar dağıtıcı, aileler arasında fitne alevlerini serpicici bir «ayrılıkçılık daveti» haline sokacaktı. Bu da sonuç olarak ya müslümanların toptan yok olmasına veya başka yollara sapmasına sebep olacaktı. Halbuki hicretten sonra durum hiçte böyle değildi. Müslümanlar bağımsız bir birlik kurmuşlardı. Karşılarında kendilerine düşman teşkilatlanmış Mekkeli kuvvetler yer alıyordu. Müslümanlara karşı ordular hazırlayıp saldırılara girişiyorlardı. Bundan dolayı hicretten sonraki durum: Mekke'de her müslümanın müşrik aileler içindeki fertlerin durumundan çok farklıydı.

İşte Mekkeli müslümanların, fitne ve zulme karşı savunmada bulunmalarını yasaklayan hikmetin ardında insan lehine beliren sebeplerden bazıları. Bunlara ilave olarak denilebilir ki, o zaman henüz müslümanlar azınlıktaydı. Mekke'de kuşatma altında bulunuyorlardı. Bu durumda müşriklerle açıktan bir savaş hareketine girişmiş

olsalardı toptan öldürülebilirlerdi. Halbuki Allah onların çoğalmalarını, güvenli bir kural altında olmalarını istedi. Bundan sonrada onlara savaş izni verildi.

Her ne şekilde olursa olsun savaş hükmü; bundan sonra yarımada'daki İslam hareketinin şartlarına uygun olarak, aşamalı bir şekilde ilerlemesine devam etti. Daha sonrada yarımada'nın dışında aynı şekilde gelişti. Henüz yeni inen bu ayetler, iki ordu arasındaki çatışmanın başlangıç durumundaki gereklerine uygun bir takım hükümler içeriyordu.

Bu ayetler Medine'deki mü'minleri asıl vatanları Mekke'den çıkararak, dinleri için kendilerine her türlü zulmü uygulayan Kureyşli müşriklerin durumunu açıklaması yanında cihada dair bazı önemli konularda belirtmektedir. Ayet-i kerime müslümanlara; kendileriyle eskiden savaşmış ve halen de savaşmaya devam edenlerle savaş yapmalarını fakat sınırı aşmamalarını ve bu hususta ileri gitmemelerini emrederek başlıyor.

«Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın; fakat haksız yere saldırmayın. Çünkü Allah haksız yere saldıranları sevmez.»

Savaşmayla ilgili bu ayetlerin başlangıcında, ilk olarak savaş hedefi belirtiliyor. Ve savaş meydanlarında altına toplanacakları sancak açık bir şekilde belirtiliyor.

«Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın.»

İslam'da savaş yalnız Allah içindir. İnsanlığın uzun müddet yaptığı savaşlarda takip ettiği hiç birisi için değil. Savaş sadece Allah yolundadır. Yeryüzünde hakimiyet kurmak, şan ve şeref

sahibi olmak, ganimet ve kazanç elde etmek için değil. Hammadde kaynakları, açık pazarlar sağlamak ve bir sınıfı başka bir sınıfa veya bir cinsi başka bir cinse hakim kılmak için de değildir. İslam'da cihad yalnız Allah içindir. Yeryüzünde Allah'ın kelamını yüceltmek, hayatta O'nun nizamını hakim kılmak ve mü'minleri dinlerinden döndürecek fitne ve batıla yönelme pisliğinden korumak içindir cihad. Bu hedeflerden başka hedeflerde yapılan savaşlar İslam nazarında meşru değildir. Ve bu savaşlara katılmalar için Allah katında hiç bir mükafat ve makam yoktur.

Hedefler ve amaçlar belirtildikten sonra da savaş sahası sınırlandırılıyor.

«Fakat haksız yere saldırmayın. Çünkü Allah haksız yere saldıranları sevmez.»

Düşmanlık; çok kere savaşa katılanların, savaşa girmeyen ne İslam olması ne de müslümanlar için bir problem oluşturmayan kadın, çocuk, ihtiyar ve çeşitli dinlere bağlı rahiplere saldırmasını ifade etmektedir. Düşmanlık; bazan da geçmiş ve günümüzdeki cahiliyye savaşlarında olduğu gibi, bilinen savaş kurallarını çiğneyerek insanlık dışı alçakça hareketlerle ortaya çıkar. İslam ise bu çeşit alçakça hareketlerden nefret ettiği gibi takva şuuruyla da asla bağdaştırmaz.

Savaş adabına dair İslam'ın takip ettiği metod Resûlüllah (s.a.v.)'in ashabına bulunduğu tavsiyelerde de açıkça görölmektedir.

İşte İslam'ın giriştiği savaşlarda uyguladığı usul ve kural... İşte müslümanların yöneldikleri hedef...

«Sizinle savaşanlarla Allah yolunda savaşın. Fakat haksız yere saldırmayın...»

Müslümanlar sayılarının çokluğuyla zafer kazanmadıklarını biliyorlardı. Zaten mü'minlerin sayıları azdı. Savaş hazırlıkları ve silah gücüyle de zafer elde etmiyorlardı mü'minler. Zira onların harp gücü düşmanlarınkinden çok azdı. Onlar sadece imanları, iteatları ve Allah'ın yardımıyla zafer elde ediyorlardı. Müslümanlar Allah'ın kendileri için vermiş olduğu rütbelerden uzak kaldıkları zaman tek güvenceleri olan zafer araçlarından uzak kalmış oluyorlar. İşte bu yüzden kendilerini dinlerinden döndürmek isteyen en çirkin eziyetlerle onlara zulüm yaparak öldüren düşmanlarıyla savaşırken bile bu usullere uyuyorlardı. Rasûlullah öfkeyle heyecanlanınca Kureyşten iki kişinin yakılmasını emretti. Sonra geri dönerek yakılmamalarını söyledi. Çünkü Allah'tan başka kimse insanları yakamazdı.

Bundan sonra ayetin akışı müslümanlarla savaşan onların dini hakkında fitneler çıkaran ve onları memleketlerinden çıkaran kimselerle savaşma konusunda daha da fazla üsteliyor. Ve her ne şekilde olursa olsun nerede bulurlarsa bulsunlar onları öldürünceye kadar savaşmalarını bildiriyor ancak Mescidi Haram hariç. Ancak kafirler orada savaş başlatırlarsa onlara karşılık verilir. Fakat Allah'ın dinine girerlerse daha önce müslümanlara ne kadar zulmetmiş bulurlarsa olsunlar ve ne kadar savaşp fitne çıkarmışlarsa da ellerini onlardan çekerler.

«Onları nerede yakalarsanız öldürün, onların sizi çıkardıkları yerden sizde onları çıkarın. Fitne çıkarmak adam öldürmekten daha kötüdür. Mescidi Haramda onlarla savaşmayın ki onlarda sizinle orada savaşmasınlar. Fakat onlar sizinle

savaşlırlarsa hemen onları öldürün; kafirlerin cezası böyledir.

Gerçekten Dine tecavüz insan hayatında mevcut olan en mukaddes şeye tecavüzdür. Bundan dolayıdır ki; fitne öldürmekten daha kötü; nefsi öldürmekten, ruhu ve hayatı yok etmekten daha şiddetli olarak açıklanmıştır. Bu fitne ister tehdid, ister fiili eziyet ile olsun ister dolayısıyla insanları sapıklaştıran, Allah nizamından uzaklaştıran. O'nun nizamını inkar ettiren veya ondan yüz çeviren bozuk bir nizamı yerleştirmekle olsun; hiç farkı yoktur. Bunun en yakın örneği dinin tebliğ edilmesini yasaklayan ve dinsizlik öğrenimini hür kılan sosyalizmdir. Sosyalizm zina ve şarap gibi İslam'ca haram olan şeyleri serbest kılıp fertleride çeşitli araçlarla bunlara yöneltmeye çalıştığı gibi; diğer yandan da Allah nizamındaki meşru erdemlere uymayı da kötü gösterir. Kendisinin koymuş olduğu o yeni ve bozuk düzeni, insanların ondan ayrılmasına imkân bırakmayacak bir şekilde zorunlu kılar.

İslam'ın inanç hürriyeti için koymuş olduğu düzen budur. İnsan hayatında akideye vermiş olduğu değer bu şekildedir. İslam'ın tabiatı ve insan varlığının gayesine bakış tarzı insanın varoluşundaki gaye ibadettir. Sahibini Allah'a yönelten her hayırlı hareket ibadet sınırları içerisine girer. Şüphesiz ki insanın sahip olduğu şeylerin en doğal olanı inanç hürriyetidir. İnsandan bu hürriyeti çekip alan, onu doğrudan veya dolaylı olarak dininden döndermeye girişen kimse insanı öldürmeye kast edenden daha büyük bir cinayet işlemiştir. İşte onun için İslam onların düşüncesini öldürmeyi fitneyi öldürmekle eşit ve ona

ölümle karşı koyar. Bundan dolayıdır ki Allah onlara, «onlarla savaşın.» (ve gatilihum) demiyor da «Onları öldürün» (Vaktülühüm) diye emrediyor. Her ne durumda olurlarsa olsunlar ve nerede bulunursa bulunsunlar onları öldürün. onları öldürürken istediğiniz silahı da kullanabilirsiniz. Şu kadar var ki yakarak yahutda işkence ederek öldürmek İslam'î esaslara uymaz. Mescidi Haramda da öldürmek yoktur. Çünkü Allah'ı Teala orasını emniyetli bir yer kılmıştır. Dostu İbrahim (s.a.)'nin duasının kabul ederek Mescidi Haramın çevresini emniyetli bir yer haline getirmiştir. Orayı tüm insanları dönüp dolaşıp toplandıkları ve orada güvene ve refaha kavuştukları bir yer olarak kılmıştır. Orada bu makamın hürmetine uymayan kafirlerden başkasıyla savaşınız. Şayet kafirler güvenilir belde sınırları içerisinde müslümanları öldürmeye başlarsa işte o zaman müslümanlar da onları öldürmekten geri kalmazlar. İşte insanları dinlerinden çeviren ve çevresinde güvenilir bir şekilde yaşadıkları hürmetine uymayan kafirlerin hak ettikleri cezadır: Bununla beraber vaz geçerlerse şüphesiz Allah Gafur ve Rahimdir.

Allah'ın Rahmet ve affına uygun sonuç; küfürden yüz çevirmektir. Yoksa sadece müslümanlarla savaşmak veya onları dinlerinden döndürmeye son vermekten oluşmaz. Müslümanları öldürmekten vaz geçmek sonuçta kendileriyle anlaşma yapmaya zorunlu kılan fitnelerden vaz geçmektir. Fakat bu hareket onlara Allah'ın Rahmet ve affedişinin hak kazandırması. Buradaki Rahmet ve affedişle küfür ve düşmanlıktan sonra bu değerlere erişebilmeleri için kafirleri

imana teşvik söz konusudur. Kafirleri bu değerlere teşvik eden ve yalnızca müslümanlar safına girmekle onları affedip üzerlerinden kisas ve diyeti kaldıran İslam; ne mükemmel bir dindir.

Savaşmanın gayesi; insanları Allah'ın dininden saptırmamak, onları; içinde yaşadıkları dünyanın kuvveti veya benzeri tesirlerle dinlerinden döndürmemek ve üzerlerine aldatıcı, şaşırtıcı ve karışıklık çıkarıcı şeyleri musallat kılmamak için verilen bir teminatdır. Bu teminat, Allah dininin aziz olması, taraftarlarını kuvvetlendirmesi, düşmanlarının ondan korkarak insanlara zulüm ve fitne yoluyla hücumu girişmemesi, imanı isteyen kimsenin herhangi bir kuvvetin kendisine engel olacağından, kendini zulüm ve fitnenin geleceğinden korkmaması için verilmiştir. Şu halde Allah'ın dini galip gelinceye kadar İslam cemaati bu tecavüz edici kuvvetlerin kökünü kazımakla yükümlüdür.

SAVAŞA GÜCÜ YETENLER

«Allah'a inanın ve peygamberin yanında savaşın» diye bir süre inmiş olsa, onların gücü yetenleri sizden izin isterler ve «Bizi bırak oturanlarla beraber kalalım» derler. (9/86) «Geri kalan kadınlarla beraber bulunmaya razı oldular. Kalpleri kapanmıştır, bu yüzden anlamazlar.» (9/87)

«Ama peygamber ve onunla beraber bulunan mü'minler, mallarıyla ve canlarıyla savaştılar, saadete erişenler de onlardır.» (9/88)

«Allah onlara temelli kalacakları, içlerinden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. Büyük kurtuluş budur.» (9/89)

İki farklı karakter... Nifak, zaaf ve gevşeklik karakteriyle iman, kuvvet ve imtihan edilerek denenme karakteri. Ve iki farklı yol... Döneklik, kaçaklık ve aşağılık şeylere razı olmak yolu ile efendilik, fedakarlık ve doğruluk yolu.

Cihadı emreden bir süre incek olsa cihad etmeye ve fedakarlık göstermeye gücü yetenler hemen gelirler. Ama Allah'ın kendilerine sunduğu nimetin şükrünü yerine getirmek ve elindeki

imkanlarını bu safların güçlenmesinde kullanmak için değil. Aksine yalvarmak, özür bildirmek ve kadınlar gibi oturarak hiç bir zahmete katlanmaksızın durmak için. Onlar bu oturmanın ardındaki alçalmayı ve küçüklüğü bilmek istemiyorlar. Yeterki keyifleri yerinde olsun. Zaten keyif düşkünleri utanmanın ne olduğunu bilmezler. Basit şeylerin peşinde koşanların tek hedefi kendi rahatları ve keyifleridir.

«Onlar geride kalanlarla birlikte kalmaya razı oldular.»

«Kalpleri mühürlendi. Artık onlar anlamazlar.»

Zaten onlar cihaddaki şeref ve yüceliğin ne demek olduğunu anlamış olsalardı bunun karşısında cihada gitmemenin ne kadar kötü ve çirkin bir hareket olduğunu kavrarlardı.

Efendiliğin bir karşılığı olduğu gibi alçalmanın da bir karşılığı vardır. Çoğu zaman alçalmanın karşılığı çok daha ağır ve çok daha küçültücüdür. Zayıf ruhlu bazı kimseler efendiliğin karşılığının çok ağır ve pahalı olduğunu, herkesin gücünün buna yetmeyeceğini sanabilirler. Bu gerekçelere o ağır ve pahalı karşılıkların altında kalıp ezilmemek uğruna alçalmayı ve küçüklüğü tercih ederler. Bu ağır yüklerden kurtulmak için basit ve önemsiz bir hayat yaşarlar. Devamlı bir korku ve acı içinde sürdürdükleri hayatlarında kendi gölgelerinden bile korkar, kendi seslerinden kaçarlar. Her gelen sesin kendilerinin aleyhine olduğunu sanırlar. Ve onları hayata son derece düşkün ve aç gözlü olduklarını görürsün. Ayaklar altında kalıp rezil olmayı efendiliğin karşılığını ödeyerek efendice yaşamaya tercih eder-

ler. Halbuki ödedikleri karşılık çoğu kez efendilerin ödediklerinden daha ağırdır. Çünkü onlar tamamiyle alçalmanın karşılığını öderler. Kendi ruhlarında ve ölçülerinde bu alçalma karşılığını pahalısıyla öderler. Bu yolda şereflerini, güvenlerini ve çoğu kezde kanlarını, mallarını ve canlarını harcarlar. Ama bunun farkına bile varmazlar. Ve işte bunlar:

«Geride kalanlarla beraber kalmaya razı oldular. Kalpleri mühürlendi. Artık onlar anlamazlar.»

«Ama peygamber ve onunla beraber bulunan mü'minler bu insanlardan başka bir modeli canlandırıyorlar. Onlar «Mallarıyla ve canlarıyla savaştılar» inançlarının yükümlülüklerini ve imanlarının gereğini yerine getirdiler.» İşte bütün iyilikler onlarıdır.» Dünyada şeref, yücelik, zenginlik ve üstün söz onlarındır. Ahirette de onlara layık oldukları mükafat ve Allah'ın rızası verilecektir. «Onlar umduklarına kavuşanlardır.» «Allah onlara daimi kalacakları, altlarından ırmaqlar akan cennetler hazırlamıştır.»

«Fitne kalmayınca ve din tamamen Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın. Eğer vazgeçerlerse muhakkak ki Allah ne yaptıklarını görmektedir.» (8/39)

İşte Allah yolunda cihadın her zaman için geçerli sınırı. «Fitne kalmayınca ve dinde tamamen Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın.» emri yeryüzünde her zaman var olan pratik cahiliyye karşısında İslam'ın hareket metodunu ortaya koyar.

İslam; kulları, kullara kul olmaktan kurtaran hürriyet buyruğu olup, —nefsani duygulara kölelikte bir çeşit kulluktur— Allah'ın alemlerin Rabbi oluşunu gerçekleştirmek için gelmiştir. Bu emrin ilanı her yönüyle beşer otoritesine karşı girişilen bir darbedir. Her ne şekilde olursa olsun insanların otoritesi altındaki düzenleri yerle bir etmek demektir. İşte İslam bu önemli görevini yapabilmek için şunları gerçekleştirmek zorundadır.

Bu dine boyun eğenlerin üzerindeki zul-

mü kaldırıp, insanların sultanından kurtulduklarını bildirmesi ve her çeşidiyle kullara kul olmaktan kurtulup tek bir ilah olan Allah'a kul olduklarını göstermesi lazımdır. Bu ise ancak bu ilahi emre inanan onu hayatında yaşayan; put ve putçularla cihad eden, bu dine girmek isteyenlerin karşılaştıkları engelleri kuvvet kullanarak yok eden ve tek kumanda altında imanlı kitlenin yetiştirilmesiyle mümkündür. Ki her ne şekilde olursa olsun Allah'ın uluhiyetini gerçekleştirmek için kulların kullara kulluğu prensibine dayanan sistemleri yıkması gerekir. Allah'ın dini hakim olmalıdır sadece. Şunu da bilmek gerekir ki : Bu din soyut inanç ve senbollerden ibaret olmayıp Allah'ın sultanına boyun eğmek demektir.

«Onlarla savaşın ki fitne ortadan kalksın din yalnız Allah'ın dini olsun. (yalnız ona tapılsın) Eğer (savaştan ve küfürden) vazgeçerlerse artık zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur.»

Her ne kadar bu ayet indiği zaman Arap yarımadasındaki insanları doğru yoldan ayıran, sapıttıran ve dinin yalnız Allah için olmasına engel olan müşriklerin kuvvetiyle karşılaşıyorsa da ayetin hükmü yol göstermesi bakımından genel ve manası sürekli. Cihad kıyamete kadar devam edecektir. Her gün insanları hak dinden alıkoyan, İslam cemaati ise bu zalim kuvveti her an yıkmak, devirmek, insanları o kuvvetin baskısından kurtarmak ve Allah'ın kelamını onlardan korkmadan dinleyecekleri, işitecekleri ve Allah yolunu seçip ona yönelecekleri bir şekle getirmekle yükümlüdür. Savaştan daha şiddetli olduğu açıklanıp, kötülükleri saydıktan sonra fitneye engel olmak konusundaki ilahi kelamın tekrar;

meselenin İslam nezdindeki önemini gösterir. Aslında İslam kendine inanan kişilerin yeniden doğuşunu açıklayan yüce bir prensibi ortaya koyar. İnsan kıymetinin inancının kıymetiyle ölçüldüğü; insan hayatının terazinin bir tarafını, inandığı inancında terazinin diğer tarafına koyulduğu; fakat inanç kafesinin tercih edildiği bir nizamın doğuşu. Yine bu prensipte insanlığın esas düşmanlarının kim olduğuda ortaya çıkıyor. İnsanların asıl düşmanı inananları dinlerinden döndürmek isteyen ve sadece müslüman oldukları için müslümanlara zulmedenlerdir. İnsanlığın esas düşmanları; insanlığı iyiliğin en önemli öğelerinden yoksun bırakan ve Allah'ın nizamıyla insanlar arasına engeller kuranlardır. İşte İslam cemaatinin fitne kalmayıp, dinde yalnız Allah için oluncaya kadar ve savaşmaları ve buldukları yerde öldürmeleri gerekenler bunlardır. Kur'an'ın ilk nazil olduğu sıralarda, İslam'ın savaş konusunda emretmiş olduğu bu önemli esasın hükmü her zaman için geçerlidir. Her zaman çeşitli şekillerde inananların hakkına tecavüz edenler bulunmaktadır. Yine aynı şekilde fert ve cemaat halinde veya bütün bir millet olarak tüm müslümanlar; bu zulüm ve fitnelerle karşı karşıya bulunmaktadır. Her ne şekilde olursa olsun dininden döndürmek isteyen ve inancından dolayı zulüm gördüğü herkesin üzerine savaş açmak ve öldürmek, İslam'ın koymuş olduğu bu genel prensibi gerçekleştirmek farzdır.

Eğer zalimler zulümlerine son verir, insanlarla Rabb'ları arasına girmekten vazgeçerlerse; artık onlara dokunulmaz. Zira cihad zalimlere karşıdır.

«Allah, mü'minlerden mallarını ve canlarını cennet kendilerinin olmak üzere satın almıştır. Allah yolunda savaşırlar, öldürürler. Bu, Allah'ın üzerine bir borçtur. Gerek Tevrat'ta, gerek İncil'de ve gerekse Kur'an'da (Allah yolunda çarpişanlara cennet vereceğini vaad etmiştir.) Allah'tan daha çok ahdini yerine getirebilen kim olabilir? O halde O'nunla yaptığınız bu alış verişten ötürü sevinin. Gerçekten bu, büyük bir başarıdır.» (9/111)

Bu ayet mü'minleri Allah'a bağlayan ilginin ve müslüman olarak Allah'a verdiği biatın gerçek yönünü açıklıyor. Kim bu biatı verdikten sonra içeriğine uygun hareket ederse o, gerçek manada bir mümindir. Çünkü ancak imanın hakikati belli bir şekle girmektedir. Aksi halde imanın şahısta kesinleşip kesinleşmediğini araştırmak gerekecektir.

Bu biatın içeriği Allah'ın bize belirttiği gibi Hak Teala'nın mü'minlerin mallarını ve canlarını satın almış olmasıdır. Böylece mü'minler her

şeylerini Allah'a vermişlerdir. Artık mü'minin Allah yolunda herhangi bir şeyini feda etmemesi söz konusu olamaz. Aslında almak veya vermek mü'minin iradesi dışında meydana gelmektedir. Bu böyle bir satın alma olayıdır. Alış-veriş bitmiştir. Bundan sonra satın alan kişi dilediği gibi tasarrufta bulunabilir. Satılan kimse için ise artık söz hakkı yoktur. Sadece belirlenen plana uygun olarak yolda yürümek, sağa sola bakmadan, hangisini seçeceğim demeden münakaşa ve mücadeleye dalmadan yürümek düşer. Her emre; Başım la gözüm üstüne» diyerek itaat etmek düşer. Bütün bunların bir karşılığı vardı; Cennet. Gidilecek yol ise cihad yolu, ölmek ve öldürülmek yoludur. Sonuç ise; ya zafer ya da şehadet.

Kim bu şartları kabul ederek kendisini satar ve bu bedeli beğenip gereklerini yerine getirirse işte o mü'mindir. Mü'minler onlardır ki, kendilerini Allah yolunda satmışlardır. Bu alış-verişe bir karşılık göstermesi de Allah'ın Fazlu Kere midir. Yoksa, canlarını da, mallarını da veren O değil midir? Ne varki Allah kişiğluna bir irade gücü vermiş ve bu irade ile alış-verişlerin yürümelerini sağlamıştır. Yine Allah kendi ihsanıyla kişiğlunun hayatını bir takım antlaşmalarla düzenlemiş ve bunlara bağlı kalmasını istemiştir. Bu ölçülerden ayrılmayı da insanlık derecesinden düşüp hayvanlık derecesine bir inme olarak değerlendirmiştir. Hatta hayvanlığın en kötüsü olarak... «Gerçekten de Allah indinde yürüyen canlıların en kötüsü küfredenlerdir. Onlar iman etmezler. Onlar ki sen kendilerinden söz almıştın da sonra her defasında ahidlerini bozar olmuşlardı. Ve onlar sakınmazlar da.» Nitekim

ceza ve mükafat noktası olarak da bu anlaşılmaya uymayı veya uymamayı ölçü olarak almıştır. Şüpheli yok ki bu biat son derece ürkütücü bir biattır. Bunca ürkütücülüğüyle o, her mü'minin boynunun borcudur. Gücü yettiği sürece ve iman ortadan kalkmadan bu biatin ortadan kalkması söz konusu olmaz. İşte ben şu satırları yazarken aynı korkuyu ve ürkütücülüğü bizzat hissediyorum. Ve şu noktadan geliyor endişem:

Allah, şüphesiz Allah yolunda öldüren ve öldürülen mü'minlerin canlarını ve mallarını —Tevrat, İncil ve Kur'an da söz verilmiş bir hak olarak— cennete karşılık olarak satın almıştır.

Sen bize yardım et Allah'ım... Bu sözleşme çok zor ve gayet müthiş... Şu yeryüzünün doğusunda ve batısında «Müslüman» olduklarını sanan insan yığınları. Oturmuşlar ve yeryüzünde Allah'ın uluhiyetini hakim kılmak için cihad nedir bilmiyorlar. Kulların hayatına musallat olan ve Allah'ın hakkını gasbetmiş bulunan putları yıkmak için çalışmıyorlar. Ölmüyor ve öldürülüyorlar. Birbirlerini kırmalarını ise cihadla ilgili olmayan ölümlerdir. Sen bize yardım et Allah'ım...

Gerçekten de şu sözler onu ilk duyanların kalbinde bir yankı uyandırıyor ve mü'min gönüllerde derhal yaşamaya başlayan bir gerçek oluyordu. Bu sözler onların zihninde soyut manada öğrenilmeye çalışılan söz yığını değildi. Sadece duygular dünyasında yaşayan soyut his yığını halinde de kalmıyordu bu sözler. Onlar hemen harekete geçip ona göre amel etmek için dinliyorlardı bu mübarek sözleri. Gözle görülen bir eylem haline döndürmek içindi tüm bu uğraşları.

Yoksa düşünölen ve zihinden şekiller olarak kalması için değildi. İkinci Akabe biatında Revaha oğlu Abdullah (r.a.) bu mübarek sözü böyle kavramıştı. Muhammed İbn Ka'b ve diğerleri nakle derler ki; İkinci Akabe biatının yapıldığı gece Revaha oğlu Abdullah (r.a.) Allah'ın Resölüne der ki : «Hem Rabb'in, hem de kendin için dilediğin şeyleri şart koş» bunun üzerine Resölüllah buyurur : «Rabb'im için koyduğum şart; Ona kul luk etmeniz ve O'na başkasını ortak koşmama nızdır. Kendim için ileri sürdüğüm şart ise; kendi canınızı ve malınızı koruduğunuz şeylerden beni de korumanızdır» bunun üzerine Revaha oğlu Abdullah der ki : «Biz bunları yerine getirdiğimiz zaman elimize ne geçecek? «Allah'ın Resölü : «Cennet» diye buyurur. Orada bulunanlarda hep birlikte : «Bu elbetteki karlı bir kazanç. Ne azaltır ne de vazgeçeriz» derler.

İşte böyle... «Ne azaltırız ne de vazgeçeriz. Onlar bu sözü bir pazarlık ve el sıkışma olarak kabul etmişlerdi. Artık mesele bitmiş anlaşma tamamlanmıştı. Ve bundan bir daha geri dönmenin imkanı kalmamıştı. Bu alış-verişin karşılığı ise cennettir. Ancak bu karşılık vadedilen değil doğrudan doğruya alınan karşılıktır. Çünkü bu vaad edilmiş Allah'ın vaadi değil mi? Ve O'nun daha önceki semavi kitaplarında da geçerli olan vaadidir.

«Tevrat İncil ve Kur'an da söz verilmiş bir hak olarak.»

«Verdiği sözü Allah'tan daha çok tutan kim vardır?»

Gerçek şudur ki cihad, doğrudan doğruya her mü'minin omuzuna yüklenmiş bir biattır. Pey-

gamberlik müessesesi kurulduğundan ve Allah'ın dini yeryüzünde görüldüğünden beri bu durum böyledir. Aslında bu Allah'ın değişmez bir kanunudur. Bu kanun olmadan ne hayatın düzenli bir şekilde devam etmesi ne de kurtuluş imkanının olması düşünülebilir? Çünkü:

«Şayet Allah insanların bir kısmını bir kısmıyla def etmemiş olsaydı bütünüyle yeryüzü fesad bulurdu.»

«Şayet Allah insanların bir kısmını bir kısmıyla def etmemiş olsaydı, içinde Allah'ın adı çokça anılan mescitler, mabetler, kilise ve havralar yıkılırdı.»

Elbette hak, hak yolunda seyrine devam edecek, batıl da hakkın yolunu kesip seyrine engel olmaya çalışacaktır. Her iki hareket de gayet normaldir. Ve elbette Allah'ın dini yeryüzünde kulları kula kul olmaktan kurtarıp, yalnızca Allah'a kul ederek gerçek hüviyetlerini vermeye çalışacaktır. Elbette o yoluna devam ederken putlar ve şeytanlar dikilecektir. Hatta putların ve şeytanların hakkın yolunu kesmesi gerekecektir. Ve bunun yanı sıra Allah'ın dini, elbette insanların gerçek hüviyetlerine ulaşmaları için harekete geçecek. Hakkın hak yolunda azimle ilerlemesi ve batıla yol vermemek için bir an bile durmaması işte bunun için gereklidir. Yeryüzünde küfür ve batıl bulunduğu sürece ve insanın insanlık şerefini ayaklar altına alan Allah'tan başkasına kulluk sürüp gittikçe, Allah yolunda cihad da sürüp gidecektir. Allah'a karşı verilen söz, her mü'minin yüklendiği zorunlu bir yükümlülüktür. Aksi halde imandan söz edilemez. «Her kim ki savaşmadan ve kendisini savaşa hazırla-

madan ölürse münafıklıktan bir şüphe içerisinde ölür.»

«Öyleyse yaptığınız alış-veriş sevinin işte bu en büyük saadettir.»

Sevinin... Kendinizi ve mallarınızı Allah'a adadığınız için sevinin... Ve Allah'ın söz verdiği gibi karşılık olarak cenneti aldığınız için sevinin. Burada mü'minin kaybettiği nedir?... Kendi nef-sini ve malını Allah'a adayan teslim eden ve bunun karşılığında cenneti satın alan mü'min ne kaybetmektedir? Allah'a yemin ederim ki mü'min hiç bir şey kaybetmemektedir. Gün gelecek mutlaka ölecektir. Ve bir gün malı da kaybolacaktır. Bunları ister Allah yolunda harcasın ister başka yolda harcasın... Ama karşılık olarak alınan gerçek bir kazançtır. Ki aslında cennete karşılık verilen şeyler nasıl olursa olsun bir gün kendiliğinden yok olacaktır zaten.

Allah için yaşayan insanın yüceliğini de bir kenara bırakalım. Allah için yaşayan kişi üstün olursa, Allah'ın sözünü üstün kılmak dinini yerleştirmek ve O'nun kullarını O'ndan başkasına kulluk etmek alçalışından kurtarmak için üstün olur. Canını verdiği zaman da Allah yolunda şehid olur. Şehid olarak Allah'ın vaadettiği hayatın kendi hayatından daha iyi olduğunu görüp yaşamaya başlar. Dünyada Allah için yaşayan insan zaten her adımında, her hareketinde kendisinin bütün yeryüzü kuvvetlerinden güçlü olduğunu ve yeryüzünün her türlü bağlarından serbest bulunduğunu hisseder.

Doğrusu sadece budur büyük kazançların kazancı. İnsana insanlığının gerçek manasını sağlayan kazanç bu kazançtır. İnsanı zorunluluk-

ların baskısından ve kirliliğinden kurtaran. imanı acılardan üste getiren ve inancı hayata tercih ettiren kazanca, birde cennet eklenince artık tartışmasız bu sevindiren bir kazanç olur. Kâr üstüne kâr. Tartışma konusu olmayan ve şüphe belirtisi bulunmayan bir kazançtır.

Allah yolunda cihad edenlere Allah'ın kararlaştırılmış sözü Kur'an'ın birçok yerinde tekrar edilmiş ve üzerinde kapsamlı bir şekilde durulmuştur. Kur'an, Allah yolunda cihadın Rabbani düzenin tabiatında yer almış önemli bir öge olduğunu şüpheye yer bırakmıyacak bir şekilde açıklamıştır. Çünkü cihad, yalnız yer ve zamana göre değil, bizzat insan ve realitesine cevap verilmesi için baş vurulması gereken tek yoldur. Madem ki cahiliyyet sadece teori halinde ortaya çıkmıyor, aksiyon halinde belirip kendisini maddi kuvvetlerle savunup ve böylelikle İslam'ın «evrensel birlik emri»nin yayılmasının önüne dikiliyor, bu emre kulak vermek isteyenlere engel oluyor. Ve İslam'ın yeryüzünde kulların kullara kulluktan kurtarma icraatına mani oluyorsa onu sadece bir takım teorik düşüncelerle cevap vermek manasız olur. Bu evrensel emre engel olduğu gibi kullara kul olmayıp, kulların yaradanına kul olmayı hedef edinen ve putperestlikten kurtulup gerçek hürriyetine ulaşan, İslam cemiyetine katılacaklara engel olan, cahiliyyenin karşısına soyut bir takım düşüncelerle çıkma olamaz. İşte bunun için İslam, insanın «Hürriyet fermanı» olan bildirisini bütün cihana yaymak yolunda kesin bir harekete geçmiştir. Yaygın cahiliyyet cemiyetlerini koruyan maddi güçlere karşı da maddi kuvvetiyle mücadeleye girişmek zorundadır. Evet,

kendi mantığı gereği kulların kullara kulluğunun devamını sağlamak ve evrensel İslam'ı diriliş hareketini bastırmak için faaliyet gösteren sistemlere maddi güçlerle karşı koymak zorundadır, müslüman. Allah her kitabında şöyle buyuruyor: «Allah yolunda savaşıp, ölen ve öldürülenlere cennet vardır» bu ifadeler gerçek anlamıyla, hem Tevrat'ta, hem İncil'de ve hem de Kur'an da mevcuttur. İşte bu konuda söylenecek en kesin ve en doğru söz. Bunun dışında hiç kimseye söz söyleme yetkisi yoktur.

Şüphesiz cihad her müminin boynunun borcudur. Bu, Allah tarafından onun omuzlarına yüklenen bir emirdir. Evet bu emir her müminin risalet müessesesi kurulduğundan beri üzerine yüklenmiş bir görevdir.

Şu bir gerçektir ki Allah yolunda cihad soyut manada bir savaş atılımından ibaret değildir. Cihad, eylem, ahlak, duygu ve ibadet şeklinde ortaya çıkan imanın zirvesini oluşturur. Allah'ın kendileriyle antlaşma yaptığı mü'minler, iman hakikatini kendi şahıslarında özümlemeye çalışan inanmışlar, işte bu asil imani gerçeklere sahip olanlardır:

«Allah'a tövbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, O'nun uğruna gezenler ruku ve secde edenler, iyiliği teşvik edip kötülükten vaz geçirmeye çalışanlar ve Allah'ın hükümlerini hakkıyla gözetenerler.

İşte Allah'ın kendisinden biat aldığı imanlı cemiyet ve işte o cemiyetin seçkin vasıfları bunlardır. Kulu Allah'a döndüren, günah işlemekten alıkoyan ve ameli salih sevkeden bir tövbe. Allah'a yaklaştıran ve Allah'ı asıl ilah, hedef ve ga-

ye olarak gösteren bir ibadet. Allah'a tam teslimiyetin ve rahmetiyle adaletine sonsuz ifadesi olarak gerek bollukta ve gerekse darlıkta O'na hamd etmek. Yaratılanların temel planında mevcut olan hak ve hikmeti dile getiren Allah'ın kainattaki delilleriyle birlikte seyredip kainat mülkünde dolaşmak. Bu yol, insanın bizzat kendisinin islah durumunu geçip, diğer kulları ve bütünüyle hayatı islah hedefine yönelen iyiliği emretmek, kötülükten alıkoymak yoludur. Allah'ın sınırlarına tecavüz edenleri geri çeviren ve başkalarının bu hududu çiğnemesini engelleyen bir muhafızlıktır.

Allah'ın düzenini düzeltmek için onun yolunda cihad... Allah'a meydan okuyan Allah düşmanlarına karşı savaşmak veya hak ile batıl arasında süren savaşta şehid olmak. İslam ile cahiliyyet, Allah'ın şeriatı ile putçu nizamlar, hidayet ile sapıklık arasındaki bitmez tükenmez çatışmada can vermek...

Hayat oyun ve eğlenceden, hayvanlar gibi yiyip içip, eğlenmekten, alçakça bir otoriteden, basit bir dinlenmeden ve kolay barışlara gönül bağlamaktan ibaret değil ki... Hayır! Asıl hayat yolunda savaşmak, cihad etmek, Allah'ın düzenini yüceltmek ve zafere erdirmek için ter dökmektir. Veya Allah yolunda şehid olup sonra da cennet ve Allah'ın rızasını kazanmaktır.

İşte Allah'a inananların çağrıldıkları gerçek hayat... «Ey iman edenler, sizleri size hayat verecek şeylere çağrıldıkları zaman Allah'ın ve O'nun Resûlünün davetine icabet edin.»

«Ey inananlar, (uyanık bulunup) korunma tedbirlerinizi alın, bölük bölük ya da hep birlikte savaşa gidin.»

«İçinizden bir kısmı var ki pek ağır davranır. Eğer size bir felaket erişirse! 'Allah bana lütfetti de onlarla beraber bulunmadım.' der.»

«Eğer Allah'tan size bir nimet erişirse, sizinle kendisi arasında hiç bir şey yokmuş gibi : 'Keşke ben de onlarla olsaydım da büyük bir başarı kazansaydım.' der.» (4/71-72-73)

Tertip ve düzen sembolü topluluklar halinde çıkın sefere... Veya topluca seferber olunuz... Sakın —daha önce görüldüğü gibi— bazılarınız çekingen davranmaya kalkışmasın. Bazılarınız da konuyu ağırdan alayım demesin. Çünkü karşımızda sadece dış düşmanlar bulunmuyor. Aynı zamanda cihada istekleri olmayan, yerinden istemeyerek kalkan ve konuyu ciddiye almayanlar da bir iç düşman olarak sürekli karşımızdadır. Bunlar ister savaşa karşı ağır davrananlar isterse cihada çıkmaktan çekinenlerin kendi tarafla-

rına çektikleri kimseler olsun sonuç olarak aynıdır. Çünkü bunlar münafıkların tesirinde kalarak onların tarafına girmiş olurlar. Gerçekten ayette geçen «Leyübettienne» (ağır davranacaklar) kelimesi bütün ağırlık ve güçlülüğüyle seçilmiş bir kelimedir. Çünkü insan dili, bu kelimenin harflerini söylerken hata etmektedir. Aynı zamanda ayetin sonu gelinceye kadarda büyük güçlülle karşılaşmaktadır. Bu kelimenin söylenişinde lisana, tarifi imkansız bir ağırlık çöküyor. İşte Allah'ı Teala kalplerdeki sinsi hareketleri bütün gizliliğiyle betimlemek için, bu tür söylenişi güç ağır kelimeler seçiyor. İşte Kur'an'ı Kerim'in edebi betimlemesinde görülen son derece mükemmel sahneler. Tek bir kelimeyle tarifi imkansız olayları ne de çabuk çiziveriyor. Evet cümleleri işte böyle süslüyor Kur'an «Şüphesiz aranızda pek ağır davrananlar da var...» Şu içinizde ağır davrananlar yok mu ki onlar müslümanlardan sayılırlar —bu tutumlarını hiç kimseden çekinmeden devam ettirmektedirler. Hala ısrar ediyorlar. Ve bu yolda ellerinden geldiği kadar çalışıyorlar. İşte bu, cümledeki farklı tekrarlarla yapılan yeni bir tekrar usulü! Böylece Allah bu topluluğun yalnızca cihada çıkmamak için ağır davranmalarındaki ısrarı ifade ediyor. Aynı zamanda böyle bir hareketin müslümanların safına indirdiği olumsuz etkinin şiddetini gösteriyor. Müslümanların bu yüzden karşılaştıkları felaketlerin büyüklüğünü dile getiriyor!

Bunun için ayeti kerime aydınlatıcı projektorlerini onların üzerine ve nefislerinin derinliğine salveriyor. Ve böylece onların nefret verici gerçek yönlerini anlatıyor. Bütün bunlar ise

Kur'an'ın kendine özgü ve o hayret verici betimleme metodu ile yapıyor...

İşte onlar. Tüm çıplaklıkları, iç ve dış yönlerinin açıklığıyla gerçek durumları... Sözleri ve fiilleri ile yine onlar... İşte görüyorsunuzya onlar bütün çıplaklıklarıyla gözler önüne serilmiştir. Tıpkı bir mikroskop altındaymış gibi, kalplerinin ve gözlerinin gizledikleri açıklanıyor. Ve onları böyle davranmaya iten sebepler belirtiliyor.

İşte onlar... Resûlullah'ın devrinde oldukları şekliyle... Ve her zaman, her yerde bulundukları gerçek durumlarıyla gözler önünde... İşte gayet basit değerler peşinde koşuşan zayıf ve dönecek münafıklar... Kişisel çıkarlarından başka hiç bir gayeleri yok.

Kendi küçük ve basit ufuklarından başka ufuk tanımıyor onlar. Bütün dünyayı bir an bile unutamadıkları kendi, şahıslarından oluşan bir esas, bir eksen etrafında döndürmeye çalışıyorlar. Onlar cihaddan geri kalıyorlar. Yavaş davranıyor onlar. Açıkça da yapmıyorlar bunu. Değneği tam ortasından tutuyorlar. Kâr ve zarar konusundaki görüşleri ise küçücük zayıf münafıklara yaraşır bir şekilde.

Geri kalıyorlar savaştan. Şayet İslam mücahidlerine bir eziyet isabet edecek olursa ve düşebilecekleri eziyetlere yakalanırsa o savaşa gitmeyip de geride kalanlar sevinirler ve zannederler ki savaştan kaçmaları ve yakalanmamaları kendileri için bir nimettir.

«Eğer size bir felaket erişirse : 'Allah bana lütfetti de onlarla beraber bulunmadım' der.»

Onlar bu hareketlerini Allah'a bağlamaktan

hiç de sıkılmıyorlar. Çünkü onlar bu kurtuluşu kendileri için büyük bir nimet sayıyorlar. Halbuki onlar Allah'ın emrine aykırı davranarak yerlerinde oturup kalmışlardı. Bunun için böyle bir kurtuluşun hiç bir zaman Allah'ın nimeti olması düşünülemez. Allah'ın nimetine, O'nun emirlerine yan çizerek asla ulaşamaz. Her ne kadar bir kurtuluş gibi görünse bile hakikatte hiç de öyle değildir...

Evet, Allah için didinip çalışmayanların yanında bir nimettir bu. Allah'ın kendilerini niçin yarattığını kavramayacak derecede adileşen zavallıların yanında bu bir nimettir. Allah'a ibadet ederek Allah'a bağlılıklarını açıklamazlar. Ve onlar yeryüzünde Allah'ın nizamını gerçekleştirmek için cihada sarılmazlar. Evet yeryüzünde ayaklarının altındaki karıncadan yüksek ufuklara varıncaya kadar hiç bir şeyden haberdar olamayanların yanında bu bir nimettir... Allah yolunda, O'nun nizamını gerçekleştirmek için açılan cihadda ve Allah'ın sözünü yüceltmek uğruna atılan adımda, karşılaşılan tüm felaket ve acıların Allah tarafından seçilmiş birer fazilet ve ihsan olduğunu düşünemeyen zavallıların yanında bu bir nimettir elbette. Çünkü Allah nimetin değerini bilenlerin hayatta, beşeri noksanlıklarının üzerine çıkarmak için rahmetini kullarından dilediklerinin üzerine indirir. Yeryüzünün bütün bağlarından kurtarıp yüksek bir yaşamla şereflelendirmek için bir nimet olarak sunar. Böyle bir hayata yalnız bunlar kavuşabilir... Allah'ın emirlerini çiğneyenlerin duyuları yoktur bu hayatta. Bu ayrılışla ve yükselişle ahirette Allah'a yakın bir makam hazırlamak için... Şehidlerin

konak yerinde... Ve şehidlerin yanında bulunmak için...

Bütün insanlar muhakkak ölecektir! —Allah yolunda canlarını feda eden— şehidler. «Şehadet şerbetini içenler, sadece onlardır.» Ve bu Allah'ın büyük bir ihsanıdır onlara.

Eğer olay başka şekilde sonuçlanacak olursa... Ve Allah tarafından ganimetin gelmesi halinde büyük bir fazilet ve nimete kavuşacak olurlarsa... İşte o zaman cihada çıkmayıp kazançlı bir savaşa katılmadıklarından dolayı büyük bir pişmanlık duyacaklardır!... Çünkü bu, onların kazanç ve zarar hakkındaki küçük ve cılız anlayışları yanında büyük bir kârdır şüphesiz.

«Eğer Allah'tan size bir nimet erişirse sizinle kendisi arasında hiç birşey yokmuş gibi : 'Keşke ben de onlarla beraber olsaydım da büyük bir başarı kazansaydım.' der.»

Ganimet ve dönüş... İşte onların «Büyük başarı» olarak vasıflandırdıkları hayalleri... Mü'min zafer ve ganimetle yurduna dönmeyi kötü karşılamaz. Ama bunun Allah'tan gelmesini bekler (ister). Mü'minin, başına bela gelmesini temenni etmesi olmaz. Ama Allah'tan afiyet dilemesi istenir. Ancak bütün bu konularda mü'minin düşüncesi bunlardan farklıdır. Evet mümin; Kur'anı Kerimin bu kitle için çizdiği nefret ettirici iğrenç düşünceden farklı bir düşünceye sahiptir.

Mü'minler hiç bir zaman felaket için istekte bulunmazlar. Müslümanlardan beklenen Allah'dan afiyet dilemeleridir. Fakat müslümanların sahip oldukları tüm düşünce, Kur'an'ı Kerim'in

bu topluluk üzerinde çizmiş olduğu nefret ettirici ifadedeki düşünceden tamamen ayrıdır.

Mü'minler Allah'dan afiyet dilerler. Cihad davetini duyar duymaz uçarcasına koşarlar. Ve Allah'dan iki sonuçtan birini diliyerek cihada çıkarlar : Ya şehit ya gazi bu iki sonuç Allah tarafından onlara bir nimettir. Bu iki yol büyük bir başarıdır onlar için. Allah şehitlik makamını nasip ediyor... Allah'ın paylaşmasına razıdır onlar...

İşte Allah'ın müslümanları yüceltmek istediği nurlu ufuklar... Allahu Teala münafıklarla mü'minleri ayırmak için böyle nefret ettirici manzara çiziyor. Müslümanların saflarına sızarak cihad aşkını söndürmek için faaliyet gösteren casusları bir bir tesbit ediyor.

Düşmanlara karşı hazırlıklı olmaları gereken müslümanların bu tip kimselere karşı da dikkatli olmaları zorunludur.

«İnananlardan, özürsüz olarak yerlerinde oturanlar ile, mal ve canlarıyla Allah yolunda cihad edenler bir değildir. Allah mal ve canlarıyla cihad edenleri, derece bakımından oturanlardan üstün kılmıştır. Bununla beraber Allah her ikisine de cennet vaad etmiştir. Fakat Allah oturanlara nisbetle cihad edenlere daha büyük bir mükafat vermiştir. Allah kendi katından dereceler, mağrifet ve rahmet vermiştir. Allah gafurdur Rahimdir.» (4/95-96)

Bu ayet, özellikle müslümanların ve onların etrafında bulunan diğer bazı insanların durumlarını açıklıyor. Toplumun ilerlemesine engel olan bazı yanlış kullanımları ayrıntılarıyla açıklıyor. Malla ve canla yapılacak mücadele ile ilerlemenin sürekli devam edeceğini ve istikrarın mümkün olacağını ifade ediyor. İnsanların hedef ve gayeleri ne olursa olsun, bu kuralların değişmeyeceğini kesin bir şekilde açıklığa kavuşturuyor. Medineye hicret etmekten kaçınan insanların bu hareketleri ister mallarını korumaya dayan-

miş olsun ister hicretin zorluk ve yorgunluğundan kurtulmak gibi bir maksada atfedilmiş olsun neticeyi değiştirmeyecektir. Hicretten yüz çeviren kişilerin gayesi hatta bizim görüşümüze göre mal ve cihaddan zevk elmayan hatta Resûlülâha karşı olmayan münafıklardan da olmayan Medinedeki bazı müslümanlarında maksadı ne olursa olsun; ne küfür diyarında ne de İslam diyarında mal ve canla cihadı sevmeyen bu insanlar Allah'ın hiç bir kanununu değiştiremeyeceklerdir. İlahi kanun dışında bir olay asla meydana gelmeyecektir.

Ayeti Kerime bu özel duruma değinirken Kur'an'ın takip etmiş olduğu üslup, onu genel bir kural haline getiriyor. Zaman ve mekana bağlılıktan kurtarıyor. Malla ve canla cihad eden mü'minlerle, cihadı terkeden müslümanların eşit olamayacağı kuralı. Nefisle cihad etmeye engel acizlik gibi bir özre, veya hem nefis, hem de malla mücadelede engel fakirlik ve acizlik gibi bir özre sahip olmadıkları gibi cihaddan yüz çeviren o insanlarla, mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihad eden mü'minlerin eşit olamayacağı kuralı... Kesin ve genel bir kural.

Bütün bunlar şu iki hakikati ortaya çıkarır.

1 — Bu ayetler, İslam toplumunda meydana gelen bir takım problemleri ve onların tedavisine ait hükmü ortaya koyuyor. Hiç şüphe yok ki bu metod insan ruhunun ve toplumların yapısını daha iyi anlayabilmek imkanı sağlıyor. Toplumlara; iman ve ilerlemenin hangi konumunda bulunsurlarsa bulunsunlar, yine de problemleri halletmeye, toplum bünyesinde ortaya çıkan cimrilik, ihtiras, kusur ve zaaf illetlerini tedavi etmeye

mecburdurlar. Özellikle Allah yolunda mal ve canla yapılacak cihadın zorluklarına karşı bu ihtiyaç daha çok kendini belli eder. Cimrilik, ihtiras, kusur ve zaaf gibi beşeri illetlerin ortaya çıkması, hiç bir zaman fert ve toplumu ümitsizliğe mahkum etmeyi, bu illetlere kapılmış fert ve toplulukları hakir görmeyi, kaderi ile başbaşa bırakmayı da gerektirmez. Çünkü ihlas ve ciddiyetin, birlik ve Allah'a hesap verme gerçeği bu gibi olaylarda daha çok somutlaşır. Fakat bu hiç bir zaman insan ruhunun veya toplumunun bu hastalıkları bünyesinde taşıması gerektiği anlamına gelmemelidir. Bütün bunlar insan nefsinin ve toplumunda her zaman ortaya çıkabilecektir diye fert ve toplumun zaafa uğraması anlamına gelmemelidir. Aksine insan nefsinin alçaklıktan ulvi makamlara çıkarma gibi derin bir anlam taşımalıdır. İşte ilahi sistemde bu manayı görmekteyiz.

2 — Allah'ın ölçüsünde ve İslam'ın sistematiğinde, mal ve canla ehemmiyetini ifade etmektedir. Hiç şüphesiz ki bu ehemmiyetin kaynağı İslam sisteminin de o yüce akidenin yapısında bulunmaktadır. Yüce Allah, İslam dinini ve insan tabiatını açıkladığı gibi her zaman ve mekanda İslam'a düşman olan sapıklıkların tabiatını da açıklamıştır.

Şu da bir gerçektir ki cihad, sadece peygamber efendimiz (s.a.v.)'in zamanın şartları içinde gerekli olan geçici bir zaruret değildir. Cihad her zaman zaruridir. İslam diniyle beraber yürüyen bir unsurdur. Gerçekte konu, bazı saf müslümanların düşündükleri gibi değildir. Onlar İslam'ın, imparatorluk asrında ortaya çıktığını ve çevre-

den yapılan alıntılarla insanların düşüncelerine kadar nüfuz ettiğini ve böyle olduğu içinde dengeyi korumak için yok edici bir kuvvetin zaruri olduğunu ileri sürerler. Bu iddia; kanaat ve tahminlerle fikir yürüten fikir adamlarının kalbinde İslam'ın gerçek tabiatının ne kadar az yerettiğini göstermekten başka bir şey ifade etmez.

Gerçekte cihad, müslümanların hayatında geçici bir zaruret olsaydı, Allah'ın kitabını büyük bir çoğunlukla hem de en kuvvetli ifadeler kullanılarak bu konuya ayrılmazdı. Çünkü Resûlullahın sünnetinde en kuvvetli ifadeler ve en kuvvetli emirler, cihad için ortaya konmazdı. Gerçekte cihad geçici bir zaruret olsaydı, Allah'ın Resûlü, kıyamet gününe kadar gelecek insanları fert fert içine alan şu hadisi söylemezdi.

«Kim cihad etmeden ve cihada niyet etmeden ölürse, nifaktan bir şube üzere ölür. Gerçi sahih bir rivayete göre; Resûlullah, cihad etmek için müracaat eden birine şöyle cevap vermişti:

«— Annen, baban hayatta mı?»

— Evet.

— Öyleyse, onlar hakkında çalış.»

Evet bu sahih bir rivayettir. Fakat bir istisnadır. Ailevi bir takım sebepler vardır. Ferdi bir hadisedir ki, genel kaideyi bozmaz. Bir tek ferdi bütün mücahitlere bağlayan.

Şüphe yok ki Resûlullah, fert fert bütün müminlerin konumlarını ve şartlarını biliyordu. Bunun içindir ki, o adam ve annesinin babasının maslahatından dolayı münasip olan en uygun yolu düşünmüş ve bu şekilde takdir buyurmuştur. Öyleyse bu, ailevi sebeplere ait ferdi bir problemdir. Umumumu bağlamaz. Bu hadise dayanarak

hiç kimse iddia edemez ki; cihad o zamanın şartlarına göre geçici bir zaruret idi. Şimdi ise şartlar değişti ve cihad zaruretide kendiliğinden ortadan kalktı... İslam; kılıcını çekip canavar gibi önüne gelenin kellesini uçuran zalim bir sistem değildir. Fakat sosyal olaylar ve ilahi davetin tabiatı; silahını daima hazır bulundurmayı ve tetikte durmayı icap ettiriyor.

Allah cihad emrinin kuralların hoşuna gitmeyeceğini biliyordu. Yine biliyordu ki toplumun idaresini ellerinde bulunduranlar bu emir karşısına dikileceklerdir. Zira onların tuttuğu yol cihad yolundan farklıdır. Onların metodu cihad metoduna uymaz. Bu gerçek sadece dün böyle değildi, bugünde aynıdır ve yarında aynı olacaktır. Her yerde ve her asırda onların bu tutumu bu şekilde olagelmıştır.

Allah yine bilir ki kötülük kendini daima beğenir ve kendini daima yükseklerde görür. Onda insaf aranmaz. Hayra imkan verilmesi düşünülemez. Hayrın gelişmesine mücadele etmez. Soyut manada bile tahammül edemez. Çünkü hayrın gelişmesi, şerrin yok olması demektir; öyleyse sapıklığı, şerri koruması lazımdır. Batılı müdafaa etmesi lazımdır. Hidayete hayat hakkı tanıtmaması gerekir. Hakkı boğması lazımdır.

Evet bu böyledir. Bu bir fıtrattır, geçici bir durum değil.

Bunun içindir ki cihad zaruridir. Cihad ruhu önce vicdanlarda yeşermelidir. Sonra da pratik hayatta kendini göstermelidir. Silahlı delaletle karşı silahlı hidayet dikilmelidir. Delaletten korunmanın başka yolu yoktur! İmkan ve adet çokluğuyla çoğalan batıla karşı, tedbir alınarak hak-

kı korumalıdır. İnsanlık batıla boyun eğmemenin başka bir yolu olmadığını ve bütün bunlara harfiyyeten uyar veyahut kendi ipini kendi çeker.

Ya hakka teslim olur veya imanla uyuşması mümkün olmayan sefil bir hayata mahkum olur!...

Bu dava için malını ve canını seve seve feda etmek gereklidir.

Gerek Kur'an'ı Kerim'de ve gerekse peygamberin hadisinde «İyiliği emir ve kötülükten sakındırma» konusunda söylenen hükümlerin tamamı müslüman bir toplumda yaşayan bir müslümanın üzerine düşen yükümlülüklerinden bahsetmektedir. Başlangıçta Allahın hükümlerini kabul eden ondan sonra da bazı zamanlar her ne kadar idari zulüm ve günahlar toplumda yayılmış olsa da Allah'ın şeriatının hükmüne razı olan bir toplumda yaşayan bir müslümanın yükümlülüklerinden söz etmektedir. Bunun içindir ki Resûlullah (s. a.v)'in «Cihadın en faziletlisi zalim bir devlet adamına karşı söylenen hak sözdür.» hadisinde de «İmam» kelimesine rastlıyoruz. Bir kişinin «İmam» olabilmesi için başlangıçta Allah'ın hakimiyetini ve O'nun kanunlarının hükümlerini kabul etmesi gerekir. Allah'ın kanunlarıyla hükmetmeyen kişiye «İmam» denemez. Böyleslerinden söz ederken Allah şöyle buyuruyor «Allah'ın

indirdikleriyle hükmetmeyenler ise kafirlerin ta kendileridir.» Allah'ın kanunlarıyla hükmedilmeyen toplumlara gelince; bu tip toplumlarda yasaklanması gereken kötülük —ki bütün kötülükler bu kötülükten doğmaktadır— Allah'a uluhiyetini bırakıp O'nun kanunlarını hayattan koymaktır. İşte kökü ta derinlere kadar inen bu büyük kötülüğe karşı her müslümanın bu büyük kötülüğün bir kolu bir dalı ve ona bağlı bir parçası olan küçük kötülükleri yasaklamaya girişmeden önce bütün kuvvetini bu noktaya toplaması şarttır.

Boşu boşuna çaba harcamak şüphesiz ki gereksiz ve manasızdır. Hayırlı ve salih kimselerin karakterleri gereği bahsettiğimiz o ilk kötülükten nefret eden küçük kötülüklerle karşı koymak için harcayacak enerjisi yoktur. O ilk kötülük Allah'a karşı gelme küstahlığını göstermek uluhiyetin özelliklerini şahıslara vermek ve Allah'ın kanunlarını hayattan atarak O'nun uluhiyetini yok etme kötülüğüdür.

Bu ilk kötülüğün zorunlu sonuçlarından ve tartışmaya imkan bırakmayacak şekilde acı ürünlerinden biri olan küçük kötülüklerle karşı koyarak boşu boşuna enerji kaybetmenin bir manası yoktur. Ki bu lüzumsuzdur da.

Ölçü Nedir?

Allah nizamının hakim olmadığı toplumlar da karşı konulan kötülükler konusunda hangi esaslara dayanarak insanları muhakeme edebiliriz. Onlara yaptıkları bir işten dolayı «Bu kötü-

dür sakın yapmayın» diyebilmemiz için yaptıkları şeyleri hangi ölçüte göre değerlendireceğiz. Siz ona «Bu yaptığın kötülüktür» dediğiniz zaman başka birileri de «hayır bu kötülük değildir. Eski-den bu hareketler kötü sayılabiliyordu. Ama dünya her gün değişmektedir. Toplum her zaman ilerlemektedir. Bunun için değer ölçüleride değişmektedir.» derler.

Öyleyse biz her işi ölçebileceğimiz sabit bir ölçüte sahip olmalıyız. Herkes tarafından kabul gören bir değer ölçüsüne sahip olmalıyız ki «İyiliği ve kötülüğü» ona göre ölçüp değerlendirebilelim. Durum böyle olunca bu değer ölçüsünü nereden alabileceğiz.

İnsanların kendi hüküm, örf, arzu ve hedeflerinden mi alacağız? Bütün bunlar her zaman değişmektedir. Bir durum üzerinde sabit olduğu görülmemiştir. Öyleyse bunlara uyduğumuz takdirde kılavuzu bulunmayan bir boşluğa gidiyor, fener işareti olmayan bir Okyanusta kayboluyoruz demektir. Bütün bunlardan sonra işe değer ölçüsünü yerleştirerek başlamanız gerekmektedir. Sabit olan bu değer ölçüsünün insanların arzu ve isteklerine göre de değişmemesi şarttır. Bu değişmez ölçü Allah'ın ölçüsüdür.

Fakat toplum daha ilk başta Allah'ın hakimiyetini kabul etmiyorsa ne yapabiliriz? Toplum Allah'ın kanunlarının hükmüne göre hareket etmiyorsa elimizden ne gelir. Hatta Allah nizamına çağırانlarla alay ediliyor. Kötü karşılanıyor ve ağır zulümlerle karşılık görüyorsa bu durumda ne yapılabilir. Böyle bir toplumda hayatın çeşitli yönlerini kaplayan önemsiz ve değişik şeylerden ölçü ve değerlerin bulunmadığı, görüşlerin

birbirleriyle çatıştığı konularda iyiliği emredip kötülükten sakındırmamızın gülünç ve boş bir çalışmadan, lüzumsuz bir enerji kaybından başka bir şey olur mu?

Hiç şüphe yok ki yapılacak ilk iş bir hüküm bir ölçü bir hakimiyet kaynağı ve çeşitli görüş ve arzuları, belirdiği zaman başvurulabilecek ortak bir yönde birleşmek, anlaşma sağlamaktır.

İşte böyle bir ortamda ve zamanda en büyük «iyilik» olan Allah'ın hakimiyetini kabul etmek ve O'nun kanunlarına boyun eğerek yerine getirmektir. En büyük kötülük olan Allah'ın uluhiyetini inkar edip hayat için koyduğu kanunlarını terk etmekten sakındırmak lazımdır. Bir yapı; ancak temel atıldıktan sonra yapılabilir. Öyleyse dağınık olan enerjiler birleştirilmeli ve hepsi tek tek cepheye yığılmalıdır. Ve bu cephede tüm yapıların üzerine oturtulacağı temeli oluşturmaktır.

İnsan, bazen teferruata dair konularda (iyiliği emir ve kötülükten sakındırmada) enerji harcayan, iyiliği emir kötülükten sakındırma esası ile birlikte İslam toplumunun üzerine oturduğu temel yıkıldığı halde basit konular üzerinde çalışan safdil insanlara rastlıyor, zaman zaman onlara hayret ediyor ve zaman zaman da acıyor!

İktisadi hayatın tümünü faiz esası üzerine oturtan bir toplumda insanlara haram yemeden yasaklamanın ne manası vardır! Faizin hakim olduğu bir toplumda bütün mallar harama dönüşür ve bir tek kişi bile helal bir şeye sahip olamaz. Zira toplum düzeni ve iktisadi hayatı tümüyle Allah'ın kanunlarına dayanmamaktadır. Ve o toplum Allah'ın kanunlarını hayattan uzaklaştırmakta Allah'ın uluhiyetini terketmiş demektir.

Kanunları zinayı suç saymayan bir toplumda insanları «Fisk ve Fucur»dan yasaklamamızın manası nedir? Zorlama halierinde bile Allah'ın kanunlarına göre cezalandırılmayan bir toplum-

da insanları kötülüklerden vaz geçirmek için çalışmak ne mana taşır? Çünkü o toplum, Allah'ın kanunlarını o toplumdan uzaklaştırmakla Allah'ın uluhiyetini terketmiş demektir.

Bir toplumun kanunları içki içmeyi mübah kılarken, içki reklamları her tarafta dolaşıp dururken ve herkesin gözü önünde sarhoş olup açıkça rezalet çıkarmadıktan sonra içkili birini cezalandırma yoluna gitmezken sizin insanları içkiden vaz geçirmenizin ne manası vardır? Açıkça rezalet çıkartanların bile Allah'ın kanunlarıyla cezalandırılmadığı bir yerde içkinin kötülüğü konusunda harcıyacağınız gayretin ne önemi vardır. O toplum daha başta Allah'ın hakimiyetini kabul etmiyor demektir.

Allah'ın hakimiyetini kabul etmeyen dolaşısıyla Allaha ibadet etmeyen bir toplumda insanları dine küfretmekten sakındırmanın ne önemi vardır? Zaten o toplum bu durumuyla kendisini Allah'tan başka çeşitli Rabblar edinmiştir. O toplum için hüküm ve kanunu, düzen ve idareyi ve değer ölçüleri söz konusu Rabblar koyar. Bundan dolayı küfreden de küfredilende Allah'ın dininde değildir. Böylece her ikisi de ve o yolda bulunan toplumda tamamıyla kendilerine ölçü ve düzen koyanların dininde demektir. İşte karşı karşıya bulunduğumuz bütün bu durumlarda iyiliği emredip kötülükten sakındırmanın ne anlamı var. Bırakın küçük günahlardan sakındırmayı büyük günahlardan sakındırmanın ne manası var ki? En büyük günahlardan daha büyük olan günah-tan sakındırılmamaktadır orada. Allah'ı inkar Allah'ın kanunlarını hayattan uzaklaştırma günahı...

Görüldüğü gibi mesele bu saf kimselerin gayret ve enerjilerinin ötesinde çok daha büyük çok daha geniş ve çok daha derindir. Bu gibi durumlarda ne kadar büyük olursa olsun hatta Allah'ın sınırı bile olsa tefarruatlar peşinde koşmaya zaman yoktur. Allah'ın sınırı ilk önce Allah'ın hakimiyetinden başka bir hakimiyet tanımamakla başlar. Bu sınır kabul edilmedikten ve pratik bir gerçek olarak tek hüküm kaynağı olan Allah'ın kanunlarına göre değerlendirilip ortaya çıkarılmadıktan sonra teferruatla harcanarak tüm gayret ve çabalar boştur. Her türlü kötülükten önce enerji harcanması ve gayret gösterilmesi gereken bu büyük kötülüktür. Zira Resûlüllah ta öyle buyurmuyor mu? Sizden biriniz bir kötülük görürse onu eliyle değiştirsin. Gücü yetmezse diliyle değiştirsin. Buna da gücü yetmezse kalbiyle değiştirsin. Bu ise imanın en zayıf noktasıdır.

«Ey inananlar, niçin yapmayacağınız şeyi söylüyorsunuz?»

«Yapmayacağınız şeyi söylemek, Allah yanında en sevilmeyen bir şeydir.»

«Allah, kendi yolunda kurşunla kaynatılmış binalar gibi saf bağlayarak çarpışanları sever.»
(61/2-3-4)

Bu ayetlerin inişi sırasında cihad konusunda ibret verici ve düşündürücü şeylerle karşılaşırız.

Her şeyden evvel gelip geçici baz. zayıflık anlarıyla insan ruhu karşımıza çıkar. Allah'ın sürekli terbiyesi, yönlendirme ve hatırlatmasıyla yardımı olmazsa hiç bir güç o ruhları bu zayıf durumlarından koruyamaz. İşte bazı rivayetlerde belirtildiği gibi bir müslüman kitlesi. Hem de muhacirlerden bir kitle. Mekke'deyken doğuştan gelen kahramanlık sahibi ve heyecanla dolu olduklarından Allah'ın kendilerine savaş izni vermesini istiyorlar. Ama o zaman savaştan ellerini çekmeleri, bunun yerine namaz kılıp zekat vermele-ri emrolunuyor. Allah'ın takdir ettiği vakit gelip te

Medine'de «Üzerlerine savaş farz kılınınca...»
«Bir de onlardan değersiz bir insan grubundan
Allah'dan korkar gibi veya ondan daha çok kork-
tuklarını gördün. Ve dediler ki : «Rabbimiz neden
bizim üzerimiz savaşı yazdın, yakın bir süreye
kadar bizi geciktirmeli değilmiydin...» Veya Me-
dine'de bulunan müslümanlar Allah katında
amellerinin sevimsisinin ne olduğunu soruşturup
yapmak istiyorlar. Ama cihad emri gelince bun-
dan kaçınıyorlar.

Gerçeklerden çok az bir kısmı bile gözümüzü
açmamız için yeterlidir. Gözümüzü açıp insan
ruhunun yardımcı bir kuvvete ne kadar ihtiyacı
olduğunu, zor yükümlülüklerle karşılaşınca bir
destek arama durumunda olduğunu ve ancak
böylece doğru yolda yürüyebileceğini, zayıf an-
larını yenebileceğini görmemiz ve yüce ufuklara
böylece tırmanabileceğini görmemiz için yeterli-
dir. Ayrıca rahat anlarda bir yükümlülük iste-
ğinde bulunduğumuz zaman alttan almamız ge-
rektiğini, istediğimiz yükümlülük omuzumuza
binince dayanamama durumumuzun da olabile-
ceğini anlatmaktadır bize. İşte bu ilk müslüman-
lardan oluşan bir topluluk zaafa düşüyor ve ya-
pamayacakları şeyleri söyleyerek Allah'ın bu de-
rece cezalarına muhatab oluyorlar.

İkinci olarak da Allah'ın, kendi yolunda ke-
netlenmiş bir duvar gibi saf halinde savaşanları
sevmesi hitabıyla karşılaşyoruz. Evet Allah'ın
yolunda savaşmak için bu derece derin bir teşvi-
kini görüyoruz. Burada hatırimıza ilk gelen nokta
bu teşvikin savaştan kaçınma hareketini denge-
lemek için olduğudur. Ne varki olayın bahsedil-
en bu sebebi bizi hiçbir zaman bu emrin genel

olduğunu ve ardında sürekli bir hikmeti kapsadığını kabulden alıkoyamaz.

Şurası muhakkak ki İslam savaşa can atmaz ve sevdiği için savaşmaz. Sadece şartların kendisini zorlaması veya takip ettiği hedefin büyük bir mana taşıyor olmasından dolayı savaşı farz kılar. İslam insanlığı en son ve değişmez Allah'ın nizamıyla yönetir. Bu düzen her ne kadar normal yaratılışa sahip insanların isteklerine uygun gelse de bununla birlikte ruhların üstün seviyelere çıkıp karar kılması için ağır yükümlülükler koyar. Bu arada yeryüzünde bu düzenin yerleşmesinden hoşlanmayan birçok kuvvet bulunacaktır. Bu düzenin yerleşmesi onların sahte değerlere ve batıl ölçülere dayalı birçok ayrıcalıklarının ellerinden alınmasına sebep olacaktır. Ve bu düzen insan hayatına hakim olduğu zaman tüm bu kuvvetlere karşı amansız bir savaş açacaktır. İşte bunu bilen o güçler ruhların imanın gerektirdiği seviyede kalabilme konusundaki zaaflarından faydalandığı gibi geçmiş nesillerin bıraktığı artıkları da kullanarak bu düzene karşı çıkar ve yoluna dikilirler. Şer her zaman kötü, batıl her zaman yanlış, şeytan ise aşağılıktır. İşte bunun içindir ki iman yükünü taşıyanların ve Allah nizamının bekçiliğini yapanların şerrin oyuncaklarını ve şeytanın yardımcılarını yenebilmeleri için çok güçlü olmaları gerekir. Hem vücut yapılarıyla kuvvetli olmalıdırlar ki düşmanlarını yensinler, hem de ahlaki yapılarıyla. Ve bu yeni düzenin anlatılması; inanç hürriyetinin sağlanması ve herkesin inandığı gibi yaşama hürriyetine sahip olması içindir. Savaşmaktan başka çare kalmadığı zaman iman edenlerin savaşmaları gere-

kir. Onlar savaşırken yalnız ve yalnız Allah yolunda savaşırlar. Nasıl olursa olsun bir şahsi kazanç elde etmek veya batıl değerlere bağlılık için değil. Ve Allah'ın Resûlü buyuruyor ki : «Kim Allah sözünün en üstün olması için savaşırsa o Allah yolundadır.»

Allah sözüyle Allah'ın iradesi anlatılmak istenmektedir. Bizim anladığımız kadarıyla ilahi irade kainat kanunlarıyla birlikte hareket eder. Zira bütün kainat Rabbini hamd ile zikretmektedir. İslam kainat kanunlarına uyan ve bütün kainatla birlikte insanlara da Allah'ın şeriatıyla hükmeden en son ilahi nizamı getirmiştir.

Elbette ki bu ilahi nizama karşı bir takım fertler direnecek bazı kitleler ve devletler buna karşı koyacaktır. Ve elbetteki İslam direnmekte olan bu gruba karşı çıkacak ve onlarla savaşacaktır. Bundan dolayı bu nizamın başarısı ve yeryüzünde Allah'ın sözünün gerçekleşmesi için müslümanların savaşmaktan başka çareleri yoktur. Bunun için Allah kendi yolunda kenetlenmiş bir duvar gibi saf halinde savaşanları sever.

Üçüncü olarak da Allah'ın «Kenetlenmiş bir duvar gibi saf halinde» savaşan mücahitleri sevmesi durumuyla karşı karşıyayız. Cihad ferdi olduğu kadar da toplumsal bir yükümlülüktür. Çünkü İslam'a karşı çıkanlar toplu birlikler halinde karşı çıkarlar. Bunun için mücahitlerin de düzenli vücut halinde bulunmaları ve düşmanlarını böyle karşılamaları gerekir. Düzenli saflar sağlam ve dayanıklı birlikler halinde olmalıdır. Zira bu din toplumun dinidir. Birbirleriyle uyuşan ve birbirlerine bağlı toplumlar oluşturmak ister. Bundan dolayı bir köşeye çekilip yalnız ba-

şına ibadet eden veya tek başına cihad eden yayut da tek başına yaşayan kişiler bu dinin bulundurulması gereken özelliklerinden uzaktırlar. Cihadın gereklerinden ve hayata hakimiyet durumundan ortaya çıkacak düzenden uzaktırlar. Halbuki Allah'ın mü'minler için sevdiği manzarayı inandıkları dinin özellikleri kendilerine çiziyor. Gidecekleri yolu aydınlatıyor. Ve Kur'an'ın canlandığı kuvvetli yardımlaşma hareketini «Kenetlenmiş bir duvar gibi saf halinde» sözüyle anlatıyor. Öyle bir duvar ki bütün tuğlaları birbirine sıkı bir vaziyette sarılmış ve birbirinin yardımcıdır. Her tuğlanın ayrı bir görevi var ve her biri ayrı bir deliği kapar. Çünkü bir tuğla yerinden kaldırılacak olursa yapı bütününüyle yıkılır. Bir tuğla; altındaki, üstündeki, sağındaki ve soldaki tuğlalarla bağlantısını kaybedecek olursa binanın tamamı yıkılır. Bu ifade bir gerçeğin betimlemesidir. Yoksa genel bir manada betimleme değildir. İslam cemaatini ve bu cemaat içerisindeki fertler arası ilişkileri anlatmaktadır. Duygu ve hareket ilişkisini belirtmektedir. Belirli bir hedefe yönelen ve belirli bir düzene uyan toplumun fertleri arasındaki ilişkileri ve dayanışmayı canlandırmaktadır.

